

NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

X. legegintzaldia

Iruña, 2023ko otsailaren 27a

31. ZK.

A U R K I B I D E A

A SAILA:

Foru lege proiektuak:

—10-22/LEY-00020. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren Foru Lege proiektua. Landa Garapeneko eta Ingurumeneko Batzordeak onetsitako irizpena (2. or.).

B SAILA:

Foru lege proposamenak:

—10-23/PRO-00002. Foru Lege proposamena, Nafarroako Abereen Osasunari buruzko azaroaren 16ko 11/2000 Foru Legea aldatzekoa. Aurkeztutako zuzenketak (18. or.).

F SAILA:

Galderak:

—10-22/PES-00233. Galdera, 2022ko ekainaren 29an egindako kontu-hartzaitzaren txostenean, Efficold SA enpresari FFP2 maskarak erosteko espedienteari dagokionez, Kontu-hartzeko zuzendari nagusiaren iritzia aldatzeko arrazoiei buruzkoa. Foru Diputazioaren erantzuna (22. or.).

A saila:
FORU LEGE PROIEKTUAK

10-22/LEY-00020. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren Foru Lege proiektua.

LANDA GARAPENEN ETA INGURUMENEN BATZORDEAK ONETSITAKO IRIZPENA

Legebiltzarreko Erregelamenduko 138.3 artikuluan ezarritakoa betez, agintzen dut Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin Landa Garapeneko eta Ingurumeneko Batzordeak Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren Foru Lege proiektuari buruz onetsitako irizpena. Proiektu hori 2023ko urtarrilaren 13ko 5. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen.

Iruñean, 2023ko otsailaren 23an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

IRIZPENA

Landa Garapeneko eta Ingurumeneko Batzordeak 2023ko otsailaren 22an eta 23an egindako bileran onetsia.

Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren Foru Lege proiektua

AURKIBIDEA

Zioen azalpena.

I. kapitulua. Xedapen orokorrak

1. artikulua. Xedea.

2. artikulua. Helburuak.

3. artikulua. Definizioak.

4. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak kanal laburrean merkaturatzeko baldintzak.

5. artikulua. Elikagaien segurtasunaren eta higienaren erantzukizuna nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburretan.

6. artikulua. Nekazaritzako elikagaien kantitate txikiak merkaturatzeko osasun- eta higiene-baldintzak egokitzea.

7. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrak sustatzea.

II. kapitulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburren erregistroa, informazioa eta identifikazioa.

8. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroa.

9. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroan izena ematea.

10. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroan izena eman dutenen betebeharrak.

III. kapitulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburrak identifikatzea eta logotipoak erabiltzeko arauak.

11. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrak identifikatzea.

12. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren logotipoa erabiltzeko arauak.

IV. kapitulua. Kontrolak, arau-haustea eta zehapen-araubidea.

13. artikulua. Kontrol ofiziala.

14. artikulua. zehapen-araubidea.

Xedapen gehigarri bakarra. Osasun eta higie-ne arloetako jardunbide egokien gidak egiteko epea.

Lehen xedapen iragankorra. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburren erregistrora migratzea.

Bigarren xedapen iragankorra. Azaroaren 12ko 107/2014 Foru Dekretuak arautzen duen nekazaritzako elikagaiak zuzenean saltzen dituzten operadoreen Nafarroako erroldaren indarraldia.

Xedapen indargabetzailea. Indargabetutako arauak.

Azken xedapenetako lehena. Garatzeko ahalmena.

Azken xedapenetako bigarrena. Indarra hartzea.

Eranskina: nekazaritzako elikagaien kantitate txikiak merkaturatzeko osasun eta higie arloetako jardunbide egokien gidaren gutxieneko edukia.

ZIOEN AZALPENA

I

Elikagaiak era askotako ingurune geografikoe-tan eta klima-baldintzetan ekoizten dira. Horregatik, hainbat eratako nekazaritzako elikagaiak daude, hainbat eratarako ekoizten direnak. Historian, elkarriz estu loturik izan dira lehen sektorea edo ekoizpen-sektorea, gizartea eta landa-eremuetako ekonomia, bai eta ingurumena ere: mendez mende, elikagaiak zuzenean saltzea, dela ustiategi-tan bertan, dela tokiko azoka eta merkatuetan, izan da biztanleria hornitzeko bide nagusia, hiriak ez baitzeuden sobera garaturik, eta ekoizleak zein kontsumitzaileak bata bestearengandik gertu baitzeuden, geografikoki, kulturalki zein sozialki.

XX. mendean, nekazaritza-produktibitatea izugarri handitu zen, eta biztanleria hirigune handietan metatu zen, hein handi batean, landa-eremuetako herritarrak hiriguneetara joan zirelako. Horrek berekin ekarri zuen landa-eremuko herri asko jendez hustea. Aldi berean, elikagaiak banatzeko katea saltoki ertain eta handiak zituzten enpresa askotan antolatu zen, askotariko produktuak eskaintzen zituztenak. Produktu horiek, normalean, banaketa-talde handiak zituzten jabe, zeinek negoziatzeko ahalmen handia baitzuten ekoizleentzako aurrean.

Lehen sektoreari dagokionez, jarduera antolatu zen, gehienez, produktibitatea areagotzeko eta kostuak murrizteko printzipioak ardatz hartuta. Horren eraginez, landareen nahiz animalia arrazen aniztasuna galdu egin zen. Horrez gain, atomizazio maila handiari eutsi zitzaion; hots, hizpide dugun sektorea nekazaritzako ustiategi txikiz osatuta zegoen.

Ekoizpen- eta banaketa-eredu horiek herritarrek hornitu dituzte egundaino, eraginkortasunez, elikagai osasuntsu eta seguruak emanez. Nolanahi ere, lotura galdu da kontsumitzaileen eta ekoizleentzako artean; kontsumitzaileak ez daki elikagaiak nondik datozen, tentsioa dago ekoizpen-sistemen eta ingurumenaren artean, eta biodibertsitatea galdu egin da. Horren guztiaren eraginez, ekoiz-

pen-sektorea muturreko ahultasun egoeran dago balio-katean.

Azken urteotan gora egin du gertu ekoiztutako elikagai fresko eta garaikoen kontsumo-eskaerak; eta jakin nahi izaten da zein diren ekoizleak, zer eremutan aritzen diren, zer ekoizpen-sistema erabiltzen duten, eta tokiko arrazak eta barietateak zein diren. Era berean, kontuan izaten da zer interakzio duen nekazaritza-jarduerak ingurumenean, paisaian eta landa-eremuen garapenean.

Beraz, elikagaien banaketa hurbileko salmentaren bidez egiteak, hots, ekonomia-eragile gutxi batzuek esku hartzen dutela, eraginkorki lagun dezake elikagaitzeko desorekak zuzentzen, ustiategi txikien kasuan, bereziki; eta, aldi berean, aukera ematen du kalitatezko produktuak, tokiko espezie eta barietateekin edo sistema tradizionalak erabili egindakoak, merkatuetan sar daitezten. Hala berean, hizpide dugun jarduerak eraginkorki lagun dezake beste jarduera batzuk garatzen, hala nola elikagaien transformazioa, banaketa, jatetxeak edo nekazaritza-turismoko establezimenduak, horiek guztiek areagotzen baitute nekazaritzako elikagaien inguruko jarduna eta ekonomia nahiz enplegua sortzen dute landa-eremuetan.

II

Europar Batasunean, ez dago arau espezifikorik nekazaritzako ustiategiari lotutako merkaturatze-zirkuitu laburrei buruz. Nolanahi ere, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2021eko abenduaren 2ko 2021/2115 (EB) Erregelamenduaren 25. eta 83. kontuan hartutakoetan tokiko merkatuak eta hornidura-kate laburrak aipatzen dira (erregelamendu horrek arau batzuk ezartzen ditu Europar Batasuneko estatuak, Nekazaritza Politika Erkidearen esparruan, prestatu beharreko plan estrategikoentzako laguntzetarako). Hor, kooperazioa bultzatzeko laguntzei dagokionez, zenbait helburu aipatzen dira, besteak beste, nekazariak balio-katean duten posizioa hobetzea eta nekazaritzak gizartearen eskakizunei (elikaduraren eta osasunaren arlokoiei) eman beharreko erantzuna. Erreferentzia horiek beroriek arauaren eranskinetan ageri dira, bai eta eragin- eta emaitza-adierazleentzako zatian ere.

Aipatutako erregelamendu horrek indarrak gabe utzi du –2023ko urtarrilaren 1etik aurrera– Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko abenduaren 17ko 1305/2013 (EB) Erregelamendua, Landa Garapenerako Europako Nekazaritza Funtsekin bidez landa-garapenera laguntzeari buruzkoa. Erregelamendu horrek, 2. artikuluan, honela definitzen du banaketa-kate laburra: eko-

nomia-eragile gutxi batzuek esku hartzen dute bertan, eta esku hartzen duten eragile horiek elkarlanaren arloan, tokiko ekonomia-garapenaren arloan, eta ekoizpenaren, eraldaketaren eta kontsumoaren arteko lotura geografiko eta sozial hurbilen arloan aritzen dira. Bestetik, 35.2 artikuluan aukera ematen du eragileen elkarlanerako eta sustapenerako laguntzak emateko, banaketa-kate laburrak eta tokiko merkatuak ezartzeari eta garatzeari begira. Nolanahi ere, Batzordearen 2014ko martxoaren 11ko 807/2014 (EB) Erregelamendu Delegatuak, zeinak aurreko erregelamendua osatzen baitu, laguntza mugatu egiten du ekoizlearen eta kontsumitzaileen artean gehienez ere bitartekari bat duten kateetara.

Ezin ahantzi, era berean, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2012ko azaroaren 21eko 1151/2012 (EB) Erregelamendua, Nekazaritzako Produktuen eta Elikagaien Kalitate-araubideei buruzkoa, zeinetan Batzordeari eskatzen baitzitzaion, 55. artikuluan, txosten bat aurkez ziezaiela Europako Parlamentuari eta Kontseiluari –2013ko urtarrilaren 4an, beranduez– aztertuta ea egokia den edo ez etiketatze-sistema berria ezartzea tokiko nekazaritza-ekoizpenerako eta salmenta zuzenatarako, lagungarria izan zitekeelakoan ekoizleek beren produktuak merkaturatzeko. Zeregin horri heltzeko, “Local agriculture and short food supply chains” hitzaldia egin zen 2012ko apirilean. Hitzaldi horren ondorioz, Europako Batzordeak honako txosten hau egin zuen 2013an: “Short food supply chains and local food systems in the EU”, zeinetan bildu baitziren gai horren inguruko ideiak eta proposamenak.

Bestalde, aipatu egin behar da zein diren zuzeneko salmentari buruzko salbuespenak elikagaien higieneari eta segurtasunari buruzko Europar Batasuneko legeria zabalean, “Higiene-paketea” deritzon horretan, zeinak honako hauek biltzen baititu, bereziki:

— Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2002ko urtarrilaren 28ko 178/2002 (EE) Erregelamendua, Elikagaiei buruzko legeen printzipio eta betekizun orokorrak ezarri, Elikagaien Segurtasuneko Europar Agintaritza sortu eta elikagaien segurtasunari buruzko prozedurak finkatzen dituen.

— Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2004ko apirilaren 29ko 852/2004 (EE) Erregelamendua, elikagaien higieneari buruzkoa.

— Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2004ko apirilaren 29ko 853/2004 (EE)

Erregelamendua, Animalia jatorriko elikagaien higienarako berriazko arauak ezartzen dituen.

— Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2017ko martxoaren 15eko 2017/625 (EB) Erregelamendua, Elikagaien eta pentsuen legedia eta animalien osasun eta ongizateari, landare-osasunari eta produktu fitosanitarioei buruzko arauak aplikatzen direla bermatzeko egiten diren kontrol eta beste jardura ofizialei buruzkoa, erregelamendu hauek aldatzen dituen: Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 999/2001 (EE), 396/2005 (EE), 1069/2009 (EE), 1107/2009 (EB), 1151/2012 (EB), 652/2014 (EB), 2016/429 (EB) eta 2016/2031 (EB), Kontseiluaren 1/2005 (EE) eta 1099/2009 (EE), bai eta Kontseiluaren 98/58/EE, 1999/74/EE, 2007/43/EE, 2008/119/EE eta 2008/120/EE zuzentarauak. Halaber, honako hauek indargabetzen ditu: Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 854/2004 (EE) eta 882/2004 (EE) erregelamenduak, Kontseiluaren 89/608/EEE, 89/662/EEE, 90/425/EEE, 91/496/EEE, 96/23/EE, 96/93/EE eta 97/78/EE zuzentarauak, eta Kontseiluaren 92/438/EEE Erabakia (kontrol ofizialei buruzko erregelamendua).

Araudi horren aplikazio-eremutik kanpo dago honako hau: ekoizleak lehen mailako produktuen kantitate txikiak zuzenean hornitzea, dela azken kontsumitzaileari, dela azken kontsumitzailea hornituko duten txikizkako tokiko saltokiei. Horrez gain, Europar Batasuneko estatuen esku uzten du, beren zuzenbide nazionalarekin bat, ezar ditzaten jardura horiek arautuko dituzten arauak, baldin eta bat badatuz Europar Batasuneko legeekin. Arriskuen Analisiaren eta Kontrol-puntu Kritikoaren Sistemari (APPCC) buruzko eskakizunek malguak izan behar dute, egoera guztietan aplikatzeko modua eman behar baitute, baita enpresa txikietan ere, betiere elikagaietan zaindu beharreko higiene-helburuak arriskuan jarri gabe. Azkenik, gidak prestatzea, hedatzea eta erabiltzea sustatzen da, Europar Batasunekoak zein nazio mailakoak, bai APPCC sistemaren printzipioak aplikatzeari buruzkoak. Hala ere, elikagai-enpresek aukerakoa izanen dute gida horiek erabiltzea.

III

Europako legeriaren antzera, Espainiako legeriak ere ez du garatu nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrei buruzko araurik, ez eta kanal horietarako elikagaien segurtasun espezifikoi buruzko araurik ere, eta hura autonomia-erkidegoen esku utzi du, oinarri hartuta Espainiako Konstituzioak 148.1.7 artikuluan (nekazaritzako eta abeltzaintzako gaiak) eta

148.1.12 artikuluan (barne-azokak) ematen dizkien eskumen eskusiboak. Hala ere, Espainiak, Europar Batasunaren antzera, kanal horietan eragina duten arauen zerrenda bat ezarri du, besteak beste:

— 9/2015 Errege Dekretua, urtarrilaren 16koa, arautzen dituena Europar Batasunak lehen mailako nekazaritza ekoizpenerako higienearen arloan emandako araudia aplikatzeko baldintzak. Zehazki, 4.4 artikuluan xedatzen du ezen nekazariak bete behar dituztela 852/2004 (EE) Erregelamenduan eta 183/2005 (EE) Erregelamenduan, zein den aplikatzekoa, ezarritako higiena-betebeharrak.

— 1086/2020 Errege Dekretua, abenduaren 9koa, elikagaien ekoizpenaren eta merkaturatzearen higienearen arloan Europar Batasunaren xedapenak aplikatzeko baldintza jakin batzuk arautzen eta malgutzen dituena eta haren aplikazio-eremutik kanpoko jarduerak arautzen dituena. Europar Batasuneko higiena-paketearen erregelamenduek Europar Batasuneko estatuei aukera ematen dietenez salbuespenak, egokitzapenak edo malgutzeak ezartzeko, errege dekretu horrek aplikatu egin ditu establezimendu eta produktu mota jakin batzuetan. Errege dekretuak, bestalde, erregelamendu horien aplikazio-eremutik kanpo utzitako zenbait jarduera arautu ditu, eta EBko araudia Espainian behar bezala aplikatzen laguntzen duten neurriak ezarri ditu. Horrela, besteak beste, tratamendu berezia ematen dio elikagai tradizionalen ekoizpenari edo hiltegi txikien funtzionamenduari; etxeko eta ehizan harrapatutako hegaztiak hiltegitik kanpo hiltzeko baimena ematen du; arautzen du zer baldintza bete behar diren ekoizleak zuzenean hornitu diezazkion, azken kontsumitzaileari edo txikizka saltzen duten tokiko saltokiei, ustiatzearen hildako animalien haragi kantitate txikiak; ezartzen ditu zuzenean salduko den esne gordinak bete beharreko baldintza batzuk, eta arautzen du zer distantzia egonen den ustiatzearen eta merkatuen edo establezimenduen artean (haragiaren kasuan, distantzia horrek ezin du 100 kilometrotik gorakoa izan, non eta, muga geografiko bereziak dituzten eskualdeetan, agintaritza eskudunak ez duen hori baino erradio handiagoa baimentzen, autonomia-erkidegoaren barnean, betiere).

Nolanahi ere, eta bat etorrita errege dekretu horren 20. artikuluan adierazitakoarekin, lehen mailako nekazaritza-produktuak ekoizten edo biltzen dituztenek, produktuok zuzenean hornitu nahi badituzte, bete beharko dute 852/2004 (EE) Erregelamenduan eta 9/2015 Errege Dekretuan ezarritakoa. Era berean, animalia-jatorriko lehen maila-

ko produktuak zuzenean hornitzean, edozein modutan hornitzen direla ere, bete beharko da 852/2004 (EE) Erregelamenduan xedatutakoa, I. eranskinean ezarritakoa, bereziki, 853/2004 (EE) Erregelamendua aplikatu behar zaion zatian.

Azkenik, ezartzen du ezen Elikagaien Seguratasunerako eta Nutriziorako Espainiako Agentziak, Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioarekin eta gainerako agintaritza eskudunekin elkarlanean, betekizun espezifikoko ezarriak dituela eta gida batzuk garatuko dituela elikagaien arloko higienari eta osasunari buruzko arauak behar bezala aplikatzen laguntzeko.

— Elikagai Enpresen eta Elikagaien Osasun Erregistro Orokorrari buruzko otsailaren 18ko 191/2011 Errege Dekretuak 2.2 artikuluan xedatzen du ezen honako establezimendu hauek ez dutela izena emateko betebeharrak: elikagaiak manipulatu, eraldatu, ontziratzen, biltegitzen eta zerbitzatu baizik egiten ez duten establezimenduak, taldeei edo azken kontsumitzaileari berari saltzeko edo eskura emateko, etxez etxe banatuta edo ez, bai eta establezimendu horiek ezaugarri berak dituzten beste establezimendu batzuk hornitzen dituztenean ere, baldin eta hizpide dugun hau jarduera marjinala bada haien jardunean —ekonomiari zein produkzioari dagokionez—, gauzatzen bada tokiko osasun-unitatearen edo osasun-eremuaren esparruan edo, dagokion agintaritza eskudunak hala zehaztuta, haren ezaugarri edo xede bera duen lurralde-esparruan. Establezimendu horiek izena eman beharko dute horretarako ezarritako erregistro autonomikoetan. Aurretik, alabaina, elikagai-enpresaren operadoreak jakinaren gainean jarri beharko ditu agintaritza eskudunak, establezimendua non kokatzen den, horren arabera.

IV

Apirilaren 20ko 8/2010 Foru Legea argitaratuta, Nafarroa autonomia-erkidego aitzindaria izan zen, nazio mailan, haren bidez arautu baitzuen nekazaritza- eta abeltzaintza-ustiatzei lotutako produktuen zuzeneko salmenta. Foru-lege horren helburu nagusia zen ustiatze horien errenta, eta, horrenbestez, lehen sektorearen bideragarritasuna hobetzea.

Hala ere, arau horrek mugak jartzen ditu zenbait alderditan eta, hortaz, ez du lortu merkaturatze-zirkuitu laburrak eta zuzenak bultzatzea. Esaterako, arau horrek exijitzen du ezen ustiatze bertan lortutako lehengaiak baizik ez daitezela manipulatu eta eraldatu, eta ustiatzearen prestatzen eta saltzen diren produktu guztiak ustiatzei bertakoak izan daitezela. Horrez gain, hone-

la definitzen du zuzeneko salmenta: halako merkataritza jarduera non bitartekorik ez dagoen ekoizlearen edo eraldatzailearen eta kontsumitzailearen artean.

Nekazaritzako elikagaien trazabilitatea eta elikadura-segurtasuna arautzeko dagokionez, nekazaritzako ustiategiari lotutako artisau-enpresetara mugatzen da, baina arauak ez ditu figura horiek definitzen. Bestalde, trazabilitatea exijitzen zaie produktueta sartuko diren edo sar daitezkeen osagai, lehengai, gehigarri eta substantzia guztiei, eta hori, nolabait, ez dator bat horiek guztiak ustiategitik bertatik etortzeko eskakizunarekin.

Era berean, zuzeneko salmentarako hiru modalitate definitzen dira, eta horietako bat 8/2010 Foru Legearen 4. artikuluko definizioaren aurkakoa da, bitartekari batek esku-hartzeko aukera ematen baitu. Beste modalitate batek aukera ematen du Europar Batasun osoan osasun-baimenarekin saltzeko, baina ez da zehazten jarduera hori zer baldintzatan eta zer bitartekorekin gauzatuko den, eta kontraesan dago 10. artikuluko nekazaritzako elikagaien artisau-enpresei ezartzen dien eskakizunarekin, ekoizpen-zentrotik gertu merkaturatzeko exijitzen baitie. Hiru salmenta-modalitateek ezaugarri komunak dituzte: Europako araudiak exijitutako ekipamendua eta funtzionamendua izatea, higie-ne-printzipio orokorrak betetzen direla eta irizpide mikrobiologikoak errespetatzen direla bermatzea, eta arriskuak kontrolatzeko sistema bat edo, hala badagokio, higie-ne-jardunbideen gida bat abian jartzea.

Nafarroako arauak ezartzen du nekazaritzako elikagaien artisau-enpresek izena eman dezaketela edo ekoizle eta prestatzaileen errolda batean (salmenta zuzena denean edo osasun-erregistrotik salbuetsita dagoenean) edo nekazaritzako elikagaien industriari erregistroan (beren produktuak merkaturatzen dituztenean eta osasun-erregistroa dutenean). Horrek galarazten du informazio guztia modu bateratuan tratatzea. Jardunbide egokien gidei buruzko artikuluan, mugatzen du zer jarduera baino ezin daitezkeen egin ustiategietan: zukuak, marmeladak eta fruten eta barazkien kontserbak egitea; sagardoa, ardoa, likoreak eta patarrak egitea; haragi-produktuak egitea; esnekiak egitea; eztiak eta produktu eratorriak manipulatzeko eta egitea; landare-espezieak manipulatzeko, elikaduran erabiltzeko infusioetarako eta elikaduran erabiltzeko eragile aromatiko gisa; oliba-olio birjina estra egitea; eta arrautzak saltzea.

Azkenik, 8/2010 Foru Legeak aipatzen du, zenbait artikulutan aipatu ere, erregelamenduz gartutako dela, eta horixe egin zuen, hain zuzen ere, azaroaren 12ko 107/2014 Foru Dekretuak. Eduki

urria du, eta haren berrikuntza nagusia da Nafarroako zuzeneko salmentako nekazaritzako elikagaien operadoreen errolda sortzea eta kudeatzea. Errolda horretan izena eman beharko dute bai Nafarroako nekazaritza-ustiategiaren erregistroan izena emanda duten nekazaritza-ustiategietatik zuzeneko salmentan merkaturatzea erabakitzen duten horiek, bai nekazaritza-ustiategi berezkoa duten Nafarroako nekazaritzako elikagaien artisau-enpresei erregistroan izena emanda duten entitateek. 8. artikuluko, jarduera aitortzeko buruzkoak, aukera ematen die nekazaritzako elikagaien artisau-enpresei Internet bidez eta EBkoak ez diren herrialdeetan merkaturatzeko; hori ez dator bat 8/2010 Foru Legearekin, gertuko lurralde-eremua hartzen baitu. "Higie-ne-paketeari" dagokionez, foru-dekretuaren xedapen bakarrak adierazten du ezen zuzeneko salmentaren erroldan dauden operadoreek higie-ne arloko jardunbide zuzenen gidak, Espainiakoak nahiz Europar Batasunekoak, erabiliko dituztela, baldin eta 852/2004 (EE) Erregelamenduan ezarritako baldintzak betetzen badituzte; ez du besterik esaten.

Kontuan hartuta aipatutako foru-araudi guztiak eraginkortasun mugatua duela bere helburuak betetzeko, Nafarroako Parlamentuak, 2018ko azaroaren 19ko saioan, mozio bat onetsi zuen. Mozio horretan, Nafarroako Gobernuari eskatu zion foru-dekretu bat gara zezala, malgutu zitezkeen zuzeneko salmentan edo merkaturatze-zirkuitu laburrean aritzen diren nekazaritza-ustiategi txikiak bete beharreko higie-ne eta osasun-baldintzak, bai lehen mailako ekoizpenetan, baita nekazaritzako elikagaiak eraldatzean eta merkaturatzean ere. Nolanahi ere, 2019an COVID-19a agertu zen; 2020ko martxoaren 11n, Osasunaren Mundu Erakundeak pandemia deklaratu zuen; horren ondorioz, martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuak alarma-egoera deklaratu zuen, eta denboran barrena arau ugari eman ziren. Horregatik guzti-gatik, foru-dekretuaren proiektuaren izapidetzea eten egin zen. Proiektu horren zirriborroak, besteak beste, honako hauek ezarri zituen:

a) Aplikazio-eremua, zeina ustiategi txikiak mugatu baitzen, zehazki, jarduera nagusia elikagaien lehen mailako ekoizpena zuten eta lehen-mailako beren produktuaren kantitate txikiak zuzenean azken kontsumitzaileari edo merkaturatzeko kanal laburren bitartez hornitzen dituzten ustiategi horietara; ezaugarri tradizionalak dituzten elikagaien ekoizleak, eta nekazaritzako elikagaien ekoizle txikiak, elikagaien kantitate mugatuak eraldatzen, prestatzen, ontziratzen edo merkaturatzen dituztenak, zuzenean azken kontsumitzaileari edo merkaturatzeko kanal laburren bitartez.

b) Definizio hauek: lehen mailako ekoizpena eta produktuak, ezaugarri tradizionalak dituzten elikagaiak, tokiko edo hurbileko merkaturatzea, zuzeneko salmenta eta zirkuitu laburreko salmenta. Gainerakoan, Espainiako eta Europako arauetan dauden definizioei heltzen die.

c) Produktuak ekoizteko, egiteko, eraldatzeko eta merkaturatzeko etapetan bete beharko liratekeen baldintza eta betekizun higieniko eta sanitarioen egokitzapena edo malgutzea, sektore bakoitzerako berariazko arau teknikoak ezarrita.

d) Nekazaritzako elikagaien enpresek, jarduerari ekin aurretik, Nafarroako elikagai-enpresen osasun-erregistroari jakinarazpen bat aurkezteko betebeharra.

Merkaturatutako elikagaien kantitate txikiei dagokienez, foru-dekretuaren proiektuak adierazten zuen geroago zehaztuko zirela, sektoreka, hura garatzeko arauetan.

V

2015eko irailaren 25ean, Nazio Batuen Erakundearen Batzar Nagusiak Garapen Jasangarriari buruzko 2030 Agenda onartu zuen. Agenda horrek 17 helburu ditu, munduan bizitza modu jasangarri, inklusibo eta bidezkoan hobetzeko.

Horrekin bat etorrira, 2019ko abenduaren 11n, Batzordeak Itun Berdea aurkeztu zuen, Europa 2050ean kontinente neutro bihurtzeko ibilbide-orria, alegia, eta zenbait ekintza zehaztu zituen klima-aldaketaren eta ingurunearen degradazioaren aurka borrokatzeko, ekonomia jasangarria bultzatzeko eta baliabideen erabilera eraginkorra bultzatzeko. Bide horretan, 2020ko maiatzaren 20an, "Baserritik mahaira" estrategia aurkeztu zen. Estrategia horrek zenbait neurri ezarri zituen, honako helburu hauek betetzeko asmoz: elikagai osasungarriak, arrazoizko prezioan saldatutakoak eta jasangarriak bermatzea; lehen sektoreak are ekarpen handiagoa egin dezala klima-aldaketari aurre egitearen, ingurumena babestearen eta biodibertsitatea zaintzearen arloetan, eta nekazaritzaren lehiakortasuna nahiz ekonomia-etekin bidezkoa bermatzea, horiek guztiak gakoak baitira Europako elikadura-sistemaren trantsizioa lortzeko. Estrategian aurreikusitako helburuak bat datoz 2021/2115 (EB) Erregelamendukoekin, hots, Nekazaritza Politika Erkidearen esparruan Europar Batasuneko estatuak egin behar dituzten plan estrategikoei buruzko erregelamendukoekin.

Araudi, plan eta estrategia horiek guztiek aukera berriak ematen dizkiete elikaduraren balio-katean esku hartzen duten guztiei, eta aukera ematen dute, bereziki, elikagaiak zuzenean saltzen dituz-

ten nekazarien posizioa hobetzeko, hurbileko eta gertuko merkataritza sustatzen baitute. Zeregin garrantzitsua betetzen dute landa-eremuetan, askotan despulazioa pairatzen dutenetan, laguntzen baitute deslokalizatzen ez diren tokiko ekonomia eta enplegua sortzen, eta sinergiak sortzen baitituzte beste sektore batzuekin, hala nola landa-turismoarekin edo nekazaritza-turismoarekin eta kultura-turismoarekin, eta, aldi berean, murriztu egiten dira salgaien garraioak sortutako berotegi-efektuko gasen isurtzeak.

Bestalde, eta munduko eta Europako joerekin bat etorrira, azken urteotan kontzientziario eta erantzukizun handiagoa sortu da kontsumitzaileen artean, besteak beste honako alderdi hauei begiratzen baitiete: elikagaien osasuna eta segurtasuna, produktuen kalitatea eta trazabilitatea, animalien jasangarritasuna eta ongizatea, klima eta ingurumena, energia aurrezteak eta energia berriztagarrien erabilera, hondakinak baliaraztea eta tratatzea, eta elikagaiak alferrik galtzea. Era berean, badago tokiko eta sasoiko produktu freskoak kontsumitzeko joera edo eskaria ere, gero eta nabarmenagoa dena, non ekoizlearen eta bezeroen arteko zuzeneko kontaktua balioesten den, uste baita produktua nork ekoizten duen jakinda produktuaren kalitatea eta jatorria ezagutzen dela, eta, banaketa-kate handietako produktu estandarizatuenean aldea, produktu bakanak, bereziak eta nortasunekoak bilatzen dira.

Osasun-larrialdiko egoerek ere, hala nola COVID-19ak sortutakoak, agerian utzi dute elikagaiak ekoiztea eta hornitzea funtsezko jarduerak direla, oso garrantzitsuak, herritar guztientzat. Gertaera horien ondorioz, halaber, indartu egin da online salmenta. Online salmenta pandemiaren aurretik ere bazegoen, baina indar handiz egin du gora konfinamendu-aldiek hauspoturik, baita familia askok, osasun arrazoiengatik, etxean bakarturik egon behar izan dutenean eta ohiko bideak aldi batez itxi zirenean, hala nola ostalaritza, jatetxeak eta kafetegiak (HORECA, gaztelaniazko akronimoa) eta udal-merkatuak.

Kontuan izanik hamar urte baino gehiago igaro direla 8/2010 Foru Legea argitaratu zenetik, elikagaien ekoizpen- eta merkaturatze-sistematan aurrerapenak izan direla, eta EBk garapen jasangarriarekin dituen konpromisoak eta gizartearen eskaera berriak ere aintzat harturik, komeni da aipatutako foru-lege hori eta hura garatzeko araudia indargabetzea, bai eta beste bat ematea ere, egungo joerekin bat datorrena.

VI

Foru-lege honek IV kapitulu ditu: lehena xedapen orokorreari buruzkoa da; bigarrena, nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistro berriari buruzkoa; hirugarrena, merkaturatzeko metodo hori identifikatzeko logotipo bat sortzeari buruzkoa, eta laugarrena, kontrol ofizialari eta zehapen-araubideari buruzkoa.

I. kapituluak foru-legearen oinarriko alderdiak arautzen ditu, hala nola lortu nahi diren xedea eta helburuak. Izan ere, zuzeneko eta hurbileko salmenta sustatuta, zeinetan nekazariaren eta azken kontsumitzailearen arteko harremana funtsezkoa baita, helburu hauek bete nahi dira: nekazarien eta abeltzainen errenta hobetzea, landa-eremuetako ekonomia bultzatzea, ingurumenarekin lotura duten alderdietan laguntzea eta herritarrak ohartzeko lehen sektoreak elikagai seguruak, jasanga-riak eta kalitatezkoak ematen dituela.

Arauk aplikazio-eremua zein den hobeto ulertzen laguntzen duten zenbait kontzeptu ezarri ditu, argi eta zehatz ezarri ere: lehen mailako ekoizpena, ekoizpen eraldatua, lehen mailako osagaia eta merkaturatzeko kanal laburra. Arauk zehazten du, era berean, zer baldintza bete behar diren jodadin nekazaritzako merkataritza-jarduera gertutakoa dela; eta zuzeneko salmenta eta hurbileko salmenta bereizten ditu (zuzeneko salmenta: nekazaria edota abeltzaina eta kontsumitzailea kontaktuan daudena; hurbileko salmenta: bitartekari bat bakarria izan dezakeena bi aldean artean).

Aipatutakoez gain, I. kapituluaren jorratzen dira elikagaien osasun-eta higiene-baldintzekin lotura duten zenbait alderdi. Kasu honetan, agintari eskudunak behartuta daude hizpide dugun merkaturatze motara egokitutako jardunbide egokiaren gidak egitera, nolabaiteko malgutasuna emanda, baina betiere Europar Batasuneko, Espainiako eta autonomia-erkidegoetako arauetan baimendutako salbuespenen esparruan. Hala ere, elikagaien segurtasunaren eta higienaren erantzule da —ezin bestela izan— kontsumitzaileari saltzen dion ekoizlea edo bitartekaria.

Azkenik, arauak aukera ematen dio Nafarroako Gobernuari susta dezan nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburra, sustapen- eta ikusgarritasun-kanpainak eginda, bai eta dagozkion gidak prestatzeko kanpainak eginda ere. Horrek ekarriko du hizpide dugun jarduera indartzea eta herritarrek harengan konfiantza izan eta balioets dezatela.

Foru-lege honen II. kapituluak erregistro berri bat ezartzen eta arautzen du, zeinean izena eman beharko dute nekazaritzako elikagaiak merkatura-

tzeko Nafarroako kanal laburren bidez jarduten duten horiek. Gaian eskumena duen departamentuak kudeatuko du; ordezkatuko du indarrean dagoen Nekazaritzako Elikagaiak Zuzenean Saltzen dituzten Operadoreen Nafarroako Errolda, eta funtsezko tresna izanen da Nafarroako Gobernuak gauza ditzan hartan izena eman duten operadoreak dinamizatzeko eta sustatzeko jarduerak, eta informazioa lortu ahal izateko, zuzen-zuzenean lortu ere, merkaturatutako ekoizpenaren bolumenari eta motari buruz; horrela, Foru Administrazioak hobeto kudeatu eta bultzatu ahal izanen ditu. Ofiziala eta publikoa izanen da, eta informazio eguneratua izanen du. Hori dela eta, arauan ezarri da zer baldintza bete behar diren hartan izena emateko, zer betebeharrak izanen dituzten bertan izena eman dutenek, eta zer arrazoiengatik ezabatu daitezkeen izena erregistrotik.

III. kapituluak Nafarroako Gobernuari behartzen du bereizgarri edo logotipo bat garatzera, azken kontsumitzaileak identifikatu ditzan eta jakin dezan noiz erabili diren merkaturatzeko kanal laburrak. Establezimenduetan eta produktuetan erabili ahal izanen da, merkaturatzen dauden beste logotipo batzuekin batera, baita paketatutako produktuetan ere. Zehazten da, era berean, zein diren logotipo hori erabiltzeko arauak. Hala nahi duten operadoreek erabili ahal izanen dute, betiere merkataritzako beren jarduna ikusgarri egiteko eta hura bereizteko beste establezimendu eta bide batzuen bitartez gauzatzen den hartatik.

Azkenik, IV. kapituluak kontrol ofizialari eta zehapen-araubideari buruzkoa da, zeina gaian eskumena duen departamentuari baitagokio, hartatik eragotzi gabe nekazaritza eta abeltzaintzaren, elikagaien segurtasun eta kalitatearen, osasun publikoaren, merkataritzaren eta kontsumoaren arloko agintari eskudunek egiten dituzten jarduketak. Alde horretatik, nekazaritzako ustiatuegien eta elikagaien sustapenaren arloan eskumena duen zerbitzuko funtzionarioetatik kontrol-lanak egin behar dituzten horiek agintaritzagenteak izanen dira, eta egokitzen jotzen duten informazio guztia bildu ahal izanen dute beren eginkizunak betetzean.

Foru-lege proiektuaren edukari buruzko kontsulta egin zaio Nafarroako Kontseiluari, zeinak aldeko irizpena eman baitu bertan jasotako izapidetzearen eta erregulazioaren gainean.

I. KAPITULUA

Xedapen orokorrak

1. artikulua. Xedea.

Honako hauek dira foru-lege honen xedeak:

a) Arautzea eta sustatzea elikagaiak zuzenean, edo gehienez ere bitartekari batez, merkaturatu daitezela lehen sektoreko ekoizleen edo horien elkarte asoziatiboan, Nafarroako nekazaritzako eta abeltzaintzako ustiattegietako titularren eta azken kontsumitzaileen artean.

b) Bide ematea ekoizleak bil daitezeten elikagaien kantitate txikiak saltzeko segurtasun- eta higie-ne baldintzak malgutzeko irizpideetara, bat etorrita Europar Batasuneko, Espainiako eta autonomia-erkidegoetako legeetan ezarritakoarekin.

c) Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburren erregistroa sortzea, eta ezartzea izena emateko baldintzak eta betebeharrak.

d) Aurreko a) letran adierazitako merkaturatzea identifikatzeko sistema bat ezartzea, baita hura erabiltzeko arauak ere.

2. artikulua. Helburuak.

Foru-lege honen helburua da landa-eremuak garatzen laguntzea eta, bereziki:

a) Tamaina txikiko nekazaritzako eta abeltzaintzako ustiategiei laguntzea, haien bideragarritasuna hobetuta, lehiakorragoak bihurtuta, haien dibertsifikazio ekonomikoa sustatuta, eta gazteak sektorean sar daitezeten ahalbidetuta.

b) Nekazaritzako eta abeltzaintzako ustiategien titularrek errenta duinak izan ditzaten erdiestea eta haien produktuek balio erantsia izan dezaten lortzea, bai eta bidezko prezioak ere, bai ekoizlearentzat, bai kontsumitzailearentzat.

c) Produktuak jatorrian zuzenean aprobetxatzea ahalbidetzea, horrela elikagai horien lekualdaketa-, bitartekotza- eta merkaturatze-gastuak murriztuz, nekazariak eta abeltzainak kudeatutako merkaturatze-zirkuitu laburrak eta zuzenak sustatzearen bidez,aldi berean erantzuna eman ez eskaera sozial gero eta handiagoa duten tokiko produktuei, jatorri ezagunekoei eta sasoikoei. Hain zuzen, zirkuitu horiek aztarna ekologiko txikiagoa dute, gizartean ongi baloratuta eta goraldian dagoen merkatu batez arduratzen dira, eta kate osoari, hala ekoizpen-eragileei nola kontsumitzaileei, bidezko prezioak eskaintzen dizkiete.

d) Nekazaritzako elikagaiak erostea erabakitzen duten kontsumitzaileei informazio zuzena, egokia eta nahikoa bermatzea, produktuen jatorriarekiko eta hurbileko merkaturatze-eredu batekiko konfiantza areagotzeko.

e) Herritarrek nekazaritzako elikagaien sektoreko ekoizleak ezagutu eta haien balioaz ohar daitezeten sustatzea, natura-ingurunea zaintzeko egi-

ten duten ekarpenagatik, elikagai seguru, jasangarri eta kalitatezkoak hornitzeagatik, eta landa-eremuetan biztanleria mantentzen laguntzeagatik.

f) Klima-aldaketa arintzen laguntzea, hurbileko salmentak onurak ekartzen baitizkio ingurumenari.

g) Alferrik galtzen diren elikagaien kopurua murrizten eta kontsumo arduratsua bultzatzen laguntzea, banaketa-katea laburtuta eta elikagaien manipulazioa eta biltegitratzea murriztuta.

h) Landa-turismoa edo nekazaritza-turismoa sendotzen laguntzea, bai eta Nafarroako hurbileko nekazaritza-elikagaiei lotutako jatetxeak eta ostalaritza ere.

3. artikulua. Definizioak.

1. Foru-lege honen ondorioetarako, honako definizio hauek aplikatuko dira:

a) Nekazaritzako elikagaien ekoizle-elkartea: edozein elkarte, edozein forma juridiko duela ere, baldin eta haren kideak nekazaritzako elikagaien ekoizleak badira, bakoitzak bere ustiatagia badu, eta nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrak baliatzen badituzte beren ekoizpena merkaturatzeko, eraldatzeko edo prestatzeko, banaka zein elkartean bitartez.

b) Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburra: nekazaritzako elikagaien ekoizleak nekazaritzako elikagaiak saltzea edo hornitzea azken kontsumitzaileari, zuzenean edo, gehienez ere, bitartekari batez. Zuzeneko salmentaren bidez edo hurbileko salmentaren bidez egin ahal izanen da, eta lotuta dago tamaina txikiko nekazaritza-ustiategietara, zeinek lehiatzeko zailtasunak izan baititzaizkete merkaturatzeko kanal arruntetan.

c) Jantoki kolektiboa: merkataritza-xedea edo xede soziala duen establezimendua, publikoa edo pribatua, zeinetan ematen baitira zuzenean nekazaritzako elikagaien ekoizleengandik edo bitartekariengandik eskuratutako nekazaritzako elikagaiekin osorik edo partez prestatutako janariak.

d) Elikagaien merkataritza elektronikoko enpresa: euskarri elektronikoko edo web-plataforma baten bidez nekazaritzako elikagaien ekoizleen eta azken kontsumitzaileen artean harreman zuzena izateko behar den logistika ematen duen pertsona fisikoa edo juridikoa. Euskarri hartan, azken kontsumitzaileek eskura izanen dituzte bai informazioa, bai harremanetarako datuak, bai haiengandik eskura ditzaketen produktuak, halako moduz non erosketan on-line egin baitaiteke, entregatzeko modua edozein dela ere: ustiategian bertan,

aurrez hitzartutako bilketa-gune batean edo etxean.

e) Txikizkako merkataritza-establezimendua: elikagaiak manipulatu, prestatu, elaboratu edo eraldatzen diren establezimendua, eta, saltoki izanik, elikagaiok biltegitratzen dituztenak azken kontsumitzaileari eman arte, eskura edo urrutira. Honako hauek sartzen dira: salmenta ibiltariko lokalak eta ibilgailuak, laguntza-biltegiak, nagusiki azken kontsumitzaileari elikagaiak saltzen zaizkien instalazioak, eta jatetxeak eta ostalaritza-establezimenduak ere (barnean dira landa-turismoko eta nekazaritza-turismoko ostatuak).

f) Kontsumo-taldea: nekazaritzako elikagaien ekoizleei edo haien elkarteei zuzenean eta batera erosten dieten azken kontsumitzaileen erakundea edo taldea. Hainbat eratakoak izan badaitezke ere, guztiek ezaugarri bera dute: azken kontsumitzaileen talde edo elkarte txikiak dira, nekazaritzako elikagaien ekoizleekin zuzenean harremanetan jartzen dira, eskaerak egiten dituzte eta saskiak banatzeko antolatzen dira.

g) Lehen mailako osagaia: elikagai baten % 50 baino gehiago hartzen duen gaia. Elikagai hori kontsumitzen duenak hura lotzen du, oro har, osagai horren izenarekin, eta haren kantitatea adierazi ohi da.

h) Udal-merkatua eta azoka txikia: udalak edo beste erakunde publiko edo pribatu batzuek antolatutako gunea, non nekazaritzako elikagaien ekoizleek edo bitartekariak, modu iraunkorren edo egun zehatzetan, nekazaritzako elikagaiak saltzen baitzizkiete azken kontsumitzaileei. Espazio horretan izan daitezke, haiekin batera, salmenta ibiltariko beste saltoki batzuk.

i) Azken kontsumitzailea: elikagai baten azken buruko kontsumitzailea den pertsona fisikoa edo juridikoa, elikagai hori erabiliko ez duena elikaduraren sektoreko merkataritza-eragiketa edo -jarduera batean.

j) Bitartekaria: nekazaritzako elikagaien ekoizlearen eta elikagaien azken kontsumitzailearen artean merkataritza-jarduera bat gauzatzen edo bideratzen duena, dela bere establezimenduen bidez, dela merkataritza elektronikoen bidez.

k) Nekazaritzako elikagaien ekoizlea: Nafarroako Nekazaritza Ustiategiaren Erregistroan izena emandako ustiategiaren titularrak diren nekazariak edo abeltzainak, haien forma juridikoa edozein dela ere, nekazaritzako beren elikagaiak (freskoak edo eraldatuak) saltzen dituztenak merkaturatzeko kanal labur baten bidez.

l) Nekazaritzako elikagaien ekoizpena: nekazaritzako elikagaien ekoizleak lortutakoa, lehen mailakoa izan daiteke edo eraldatua, baldin eta lehen mailako haren osagaiak ustiategitik bertatik badatoz.

m) Lehen mailako ekoizpena: landare-produktuak eta onddoak biltzearen bidez, animaliak hil aurretik haztearen eta akuikulturaren bidez, jездеaren, ehizaren eta arrantzaren bidez eta basoko produktuak biltzearen bidez lortutakoa.

n) Ekoizpen eraldatua: lehen mailako ekoizpenetik abiatuta lortzen dena, hura nabarmen aldatzen duen edozein ekintza baliatuta (tratamendu termikoa, ketzea, ontzea, heltzea, lehortzea, marinatzea, erauzketa, estrusioa edo prozedura horien konbinazioa), bai eta ustiategiko animaliak goitik behera zabaltzea eta zatikatzea ere, behar bezala baimendutako establezimenduetan hil eta prozesatu ondoren.

ñ) Hurbileko salmenta: nekazariak ekoiztutako nekazaritzako elikagaiak (lehen mailakoak edo eraldatuak) azken kontsumitzaileari merkaturatzea gehienez ere bitartekari bakar batek esku-hartzen duela, 4. artikuluan ezarritako baldintzak beteta.

o) Zuzeneko salmenta: nekazariak ekoiztutako nekazaritzako elikagaiak (lehen mailakoak edo eraldatuak) azken kontsumitzaileari merkaturatzea bitartekaririk esku-hartzen ez duela, 4. artikuluan ezarritako baldintzak beteta. Zuzeneko salmenta lotuta dago, bereziki, nekazaritza-ustiategitik edo eremu geografiko jakin bateko ekoizpen-lekutik gertu egotearekin, non azken kontsumitzaileek zuzenean edo bide telematikoz eskuratzen baitute nekazaritzako elikagaien ekoizpenaren zati bat, nekazaritzako elikagaien ekoizlearekin harremanetan jarrita.

p) Nekazaritzako elikagaien kantitate txikiak: nekazaritzako elikagaien ekoizleek urtean gehienez prestatu eta merkaturatu ditzaketen produktu eraldatuen kopuru maximoak, zeinak dekretu honen babesean garatzen diren gidetan zehaztutako baitira.

2. Aurreko definizioez gain, aplikatuko dira Europar Batasuneko, Espainiako eta Foru Komunitateko araudietan elikadura-segurtasunari, elikagaien informazioari eta etiketatzeari eta nekazaritzako lehen mailako ekoizpenari buruz emandako definizioak.

4. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak kanal laburrean merkaturatzen direla jotzeko baldintzak.

1. Foru-lege honen ondorioetarako zuzeneko salmentatzat jotzeko, nekazaritzako elikagaien

ekoizpenaren merkaturatzeak honako baldintza hauek bete beharko ditu:

a) Nekazaritzako elikagaien ekoizleak zuzenean saldu beharko dio azken kontsumitzaileari, aurrez aurre edo Internet bidez, biak bertan direla eta bitartekorik gabe.

b) Nekazaritzako elikagaien ekoizlearen nekazaritza-ustiategiak izena eman beharko du Nafarroako Nekazaritza Ustiategien Erregistroari buruzko Foru Legearen testu bategina onesten duen uztailaren 2ko 150/2002 Legegintzako Foru Dekretuan ezarritako erregistroan, eta, erregistro horretan dagoen informazioaren arabera, nekazaritzako 5 lan-unitate izanen ditu gehienez. Elkarteen kasuan, ustiategiak lehentasunezko gisa kalifikaturik egon beharko du aipatutako legegintzako foru-dekretuaren arabera, eta nekazaritzako 10 lan-unitate izanen ditu gehienez.

c) Nekazaritzako elikagaien ekoizleak inskribatuta egon beharko du nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburren erregistroan, 8. artikuluan aipatzen den moduan.

d) Salmenta, ahal dela, nekazaritza eta abeltzaintzako ustiategian bertan eginen da, baina egin ahal izanen da, era berean, udal-merkatuetan eta azoka txikietan, ustiategiari lotutako landaturismoko edo nekazaritza-turismoko ostatuetan, kontsumitzailearen etxean, salmenta elektronikoa bidez ekoizlearen webgune batean edo baimendutako beste edozein lekutan, iraunkorra ez bada.

e) Salmenta Nafarroako lurralde-eremuan egin beharko da, edo, bestela ere, nekazaritzako elikagaien ekoizlearen ustiategitik gehienez ere 100 kilometrora. Horrelakoetan, dagokion erkidegoan produktu horiek merkaturatzeari buruzko araudia aplikatuko da.

f) Bermatuko da betetzen direla foru-lege honen 5. eta 6. artikuluetan adierazitako nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrei aplikatu behar zaizkien osasun- eta higiene-printzipio orokorrak.

2. Foru-lege honen ondorioetarako hurbileko salmentatzat jotzeko, nekazaritzako elikagaien ekoizpenaren merkaturatzeak honako baldintza hauek bete beharko ditu:

a) Nekazaritzako elikagaien ekoizleak edo nekazaritzako elikagaien ekoizle-elkarte batek azken kontsumitzaileari saltzea, gehienez ere bitartekari bakar batek parte hartzen duela.

b) Nekazaritzako elikagaien ekoizlearen nekazaritza-ustiategiak izena eman beharko du

Nafarroako Nekazaritza Ustiategien Erregistroari buruzko Foru Legearen testu bategina onesten duen uztailaren 2ko 150/2002 Legegintzako Foru Dekretuan ezarritako erregistroan, eta, erregistro horretan dagoen informazioaren arabera, nekazaritzako 5 lan-unitate izanen ditu gehienez. Elkarteen kasuan, ustiategiak lehentasunezko gisa kalifikaturik egon beharko du aipatutako legegintzako foru-dekretuaren arabera, eta nekazaritzako 10 lan-unitate izanen ditu gehienez.

c) Nekazaritzako elikagaien ekoizleak inskribatuta egon beharko du nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburren erregistroan, 8. artikuluan aipatzen den moduan.

d) Bitartekariak nekazaritzako elikagaien ekoizleek hornitutako nekazaritzako elikagaien ekoizpena saldu beharko dio zuzenean azken kontsumitzaileari. Izaten ahal da txikizkako merkataritzako establezimendu bat, udal-merkatu bateko edo azoka txiki bateko saltoki bat, landa-turismoko edo nekazaritza-turismoko ostatu bat, jatetxe edo ostalaritza-establezimendu bat, jantoki kolektibo bat (publikoa edo pribatua), garraio-agentzia bat edo antzeko zerbitzu bat, merkataritza elektronikoko enpresa bat edo beste edozein formula, baldin eta aukera ematen badu azken kontsumitzaileak jakin dezan, zuzen, egoki eta nahikoa informazio izanik jakin ere, nekazaritzako zer ustiategitatik datozen erosi edo kontsumitzen dituen nekazaritzako elikagaiak. Baldin eta elikagaiak kolektibo kalteberei hornitzen bazaizkie, hala nola adineko-ek, haurrei edo gaixoei, talde horiek hornitzeari buruzko arau espezifikoak aplikatuko dira.

e) Salmenta Nafarroako lurralde-eremuan egin beharko da, edo, bestela ere, nekazaritzako elikagaien ekoizlearen ustiategitik gehienez ere 100 kilometrora. Horrelakoetan, dagokion erkidegoan produktu horiek merkaturatzeari buruzko araudia aplikatuko da. Muga horiek ez dira aintzat hartuko salmenta merkataritza elektronikoa bidez egiten bada.

f) Bermatuko da betetzen direla foru-lege honen 5. eta 6. artikuluetan adierazitako nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrei aplikatu behar zaizkien osasun- eta higiene-printzipio orokorrak.

3. Deusetan galarazi gabe foru-lege honek ezarritako betebeharrak, Nafarroako nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburretan jarduten duten nekazaritzako elikagaien ekoizleak eta bitartekariak Nafarroako elikagaien enpresa eta establezimenduen osasun erregistroan izena emanen dute, beharrezkoa izanez gero eta jar-

duerari ekin aurretik, haien funtzionamendua arautzen duen arauan ezarritako moduan.

5. artikulua. Elikagaien segurtasunaren eta higiearen erantzukizuna nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburretan.

1. Saldutako produktuen segurtasunaren eta higiearen erantzule izanen dira nekazaritzako elikagaien ekoizlea eta nekazaritzako elikagaien ekoizpena merkaturatzeko eta azken kontsumitzaileari entregatzeko prozesuan parte hartzen duen bitartekaria, eta produktu horiek kaltegabeak izatea zainduko dute. Elikagaiak ekoizteko, eraldatzeko eta saltzeko etapa guztietan jarduera horiek gauzatzeko dagokien araudia bete beharko dute.

2. Aurreko zenbakian xedatutakoa galarazi gabe, elikagai kantitate txikiak merkaturatzen badira, nekazaritzako elikagaien ekoizleak eta bitartekariak aplikatu ahal izanen dituzte agintaritza eskudunak baliozkotutako elikagaien osasun eta higie arloetako jardunbide egokien gidak, Europako, Espainiako eta autonomia-erkidegoetako osasun araudia eta gainerako araudi aplikagarria betetzen direla ziurtatzeko. Gida horiek hizkera inklusiboa eta ez-sexista erabiliko dute; genero estereotipoetan edo sexu orientazio, genero adierazpen edo sexu identitateagatiko edozein diskriminaziotan oinarritutako ereduak erabiltzea saihestuko dute. Era berean, irakurketa errazeko formatuan, letra handituan edo beste sistema alternatibo batzuetan bertsioak izan beharko dira, irisgarritasun unibertsala errazteko.

6. artikulua. Nekazaritzako elikagaien kantitate txikiak merkaturatzeko osasun eta higie baldintzak egokitzea.

1. Nekazaritzako elikagaien kantitate txikiak merkaturatzea errazteko, osasunaren eta landa-garapenaren arloko agintari eskudunek osasun eta higie arloetako jardunbide egokien gidak eginen dituzte modu koordinatuan. Gida horietan, produkzio, elaborazio, eraldaketa eta merkaturatze etapetan bete beharreko higie eta osasun baldintza eta betekizunen egokitzapenak ezarriko dira, galarazi gabe higie eta osasun bermeak betetzea eta azken kontsumitzaileentzako elikagai seguruak eta kaltegabeak merkaturatzea.

2. Elikagaien osasun eta higie arloetako jardunbide egokien gidetan jasotako egokitzapenak honako hauek izaten ahal dira:

a) Europar Batasuneko, Espainiako edo autonomia-erkidegoetako araudian jasotako instalazio, ekipamendu eta funtzionamenduko betekizun jakin batzuk salbuestea edo albo batera uztea.

b) Arriskuen Analiaren eta Kontrol-puntu Kritikoaren Sistema (APPCC) sinplifikatzea edo, kasu bada, horren ordez, osasun eta higie arloetan aritzeko jardunbide egokiak ezartzea.

3. Elikagaien osasun eta higie arloetako jardunbide egokien gidak produktu edo produktu mota bakoitzerako espezifikoak izanen dira, eta foru-lege honen eranskinen jasotako gutxieneko edukia izanen dute.

4. Produktu edo produktu mota bakoitzeko merkaturatuko den kantitate txikia dagokion osasun eta higie arloetako jardunbide egokien gidan zehaztuko da, eta hori izanen da 1. eta 2. puntuetan adierazitako malgutasunean aplikatzen ahaliko den gehienekoa.

5. Nekazaritzako elikagaien ekoizle edo bitartekari batek hainbat produktu edo produktu mota merkaturatzen dituenean, 4. puntuaren produktu edo produktu mota bakoitzerako adierazitako muga aplikatuko da, modu independentean.

6. Elikagaien osasun eta higie arloetako jardunbide egokien gidak betekizun higieniko-sanitarioen egokitzapenari buruzko berariazko arau teknikoetatik abiatuta eginen dira, foru-agindu bidez onetsiko dira, osasunaren eta landa-garapenaren arloan eskumenak dituzten Nafarroako Gobernu departamentuetako titularrek batera proposatuta, eta haien diseinuan parte hartuko dute nekazaritzaren ekoizpenean, eraldaketan eta merkaturatzean inplikaturako sektore eta operadoreek.

7. Nekazaritzako elikagaien kopuru txikiak merkaturatzen dituzten nekazaritzako elikagaien ekoizleak erregelamenduz onartutako higiearen eta jardunbide egokien gidak aplikatzen ahaliko dituzte, eta agintari eskudunek horien erabilera eta aplikazioa oso-osorik egiaztatu beharko dute.

7. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrak sustatzea.

1. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrak sustatzeko, Nafarroako Gobernuak ekintzak eginen ditu 8. artikuluan jasotako erregistroan izena emandako nekazaritzako elikagaien ekoizleak eta haien ustategiak ikusarazteko, bai eta bitartekariak ikusarazteko ere. Horrela, azken kontsumitzaileen konfiantza areagotuko da merkaturatze eredu horretan, hobeki ezagutu eta gehiago baloratuko da natura ingurunea eta landa-eremuetako biztanleria kontserbatzeko eta mantentzeko egiten duten ekarpena, eta handituko da elikagai seguru, jasangarri eta kalitatezkoen hornidura.

Ekintza horietan hizkera inklusiboa eta ez-sexista erabiliko da, genero rolekin loturirik ez

duen berdintasunezko irudia sustatzeko, emakumeen eta gizonen askotariko irudia eskaintzeko, eta sexu orientazioagatik, genero adierazpenagatik eta sexu identitateagatik edozein diskriminazio saihesteko. Era berean, irakurketa errazeko formatuan, letra handituan, zeinu-hizkuntzan, azpituluekin edo irisgarritasun unibertsala errazteko beste sistema alternatibo batzuetan dauden bertsioak erabili ahal izanen dira.

2. Nafarroako Gobernuak jardunbide egokien gidak prestatuko ditu, nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren garapena errazteko. Gida horiek hizkera inklusiboa eta ez-sexista erabiliko dute; genero estereotipoetan edo sexu orientazio, genero adierazpen edo sexu identitateagatik edozein diskriminaziotan oinarritutako ereduak erabiltzea saihestuko dute. Era berean, irakurketa errazeko formatuan, letra handituan edo beste sistema alternatibo batzuetan bertsioak izan beharko dira, irisgarritasun unibertsala errazteko.

II. KAPITULUA

Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburren erregistroa, informazioa eta identifikazioa

8. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroa.

1. Nafarroako Gobernuak nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburren erregistro bat ezarriko du, eta bertan ezinbestean inskribatuko dira nekazaritzako elikagaien ekoizleak eta jarduera horretan aritzen diren bitartekariak. Erregistroak identifikatuko du operadoreak zuzeneko salmenta, hurbileko salmenta edo biak egiten dituen.

2. Erregistroa ofiziala eta publikoa izanen da, eta izena emandako operadoreak eta haien jarduera ikusarazten lagunduko duten datuak jasoko ditu, bai eta, ahal denean, genero-adierazleak eta sexuari buruzko aldagaia —maskulinoa, femeniinoa eta beste bat aukerak izanen ditu—, eta irisgarritasunari buruzkoak. Informazio hori datu pertsonalen babesari buruzko araudiaren mende egonen da, gaian eskumena duen departamentuak kudeatuko du, eta behar bezala eguneratuta mantenduko da.

3. Operadoreak erregistroan sartzeko, forulege honetan aurreikusitako baldintzak bete beharko dira.

4. Erregistroan sartzeko operadoreei Nafarroako Gobernuak garatzen dituen logotipoak erabiltzeko eskubidea emanen die, Nafarroako nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburretan duten parte-hartzea ikusarazteko.

9. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroan izena ematea.

1. Nekazaritzako elikagaien ekoizleek, ekoizle-en elkarteek eta bitartekariak, nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroan izena eman nahiz izanez gero, baldintza hauek bete beharko dituzte:

a) Eskabide bat aurkeztea Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzko urriaren 1eko 39/2015 Legearen 16. artikulua araberakoa. Administrazioaren formularioek, inprimakiek eta euskarriek hizkuntza inklusiboa eta ez-sexista erabiliko dute. Era berean, irakurketa errazeko formatuan, letra handituan edo beste sistema alternatibo batzuetan bertsioak egiten ahalko dira, irisgarritasun unibertsala errazteko.

b) leturan adierazitako eskabideari jardueraren gaineko adierazpen bat eranstea, gutxienez honako informazio hau izanen duena:

b.1) Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren bidez merkaturatuko diren produktu motak eta aurreikusitako kantitateak, izan zuzeneko salmentan, hurbileko salmentan edo bietan.

b.2) Nekazaritzako ustategiaren edo ustategien inskripzio-zenbakia edo zenbakiak Nafarroako nekazaritza ustategien erregistroan.

b.3) Kanal laburretan merkaturatzeko erabilita-ko instalazioen, ekipoen eta sistemen (garraiobi-deak barne) deskribapena eta kokapena.

b.4) Zein lurralde eremutan merkaturatuko den eta nola: nekazaritzako ustategian bertan saltzea, udal merkatuetan eta azoka txikietan, landa-turismoko edo nekazaritza-turismoko ostatueta, merkataritza elektronikoaren bidez, kontsumo taldeetan, etxez etxeko entregean bidez, jatetxe edo ostalaritza establezimenduetan, jantoki kolektiboetan, etab.

b.5) Operadoreak erregistroari jakinaraztea egokitzen jotzen duen beste edozein informazio interesgarriak, hala nola marka propioak, kalitate ikurrak eta abar.

c) Bitartekariak adierazi beharko dute nekazaritzako elikagaien zer ekoizleri erosiako dioten nekazaritzako elikagaien ekoizpena.

d) Ekoizle elkarten kasuan, elkarteak osatzen duten pertsonak identifikatu beharko dira, eta horiek guztiek erregistroan izena emanda egon beharko dute aldez aurretik.

2. Eskatutakoa aurreko puntuaren arabera aurkeztea baldintza bakarra eta nahikoa izanen da

erregistroan sartzea izapidetzeko eta kanal laburrean merkaturatzeko eskubideak eta betebeharrak eskuratzeko, alde batera utzi gabe kasuan kasuko erregistroetan alde aurretik izena eman behar izatea eta egiten ahal diren kontrol ofizialak, bai eta jarduera garatzeko beharrezkoak izaten ahal diren beste baimen osagarri batzuk ere.

3. Gaian eskumena duen departamentuak operadoreari jakinaraziko dizkio erregistroan esleitutako inskripzio-identifikatzailea eta zein diren kanal laburreko merkaturatze modalitatean aurreikusitako jarduerak.

4. Erregistroko izen-emateak indarraldi mugagabea izanen du.

5. Honako arrazoi hauengatik eman ahal izanen da baja erregistroan:

a) Izena emandako operadoreak berariaz hala nahi duelako; kasu horretan, artikuluko honen 1. puntuari adierazitako edozein bidetatik jakinarazi beharko du.

b) Erregistroko informazioa ez eguneratzeagatik edo ondoz ondoko bi urtetan merkaturatze jarduerarik ez egiteagatik.

c) Operadoreak elikagaien enpresa eta establezimenduen erregistroan, osasun erregistroan edo Nafarroako nekazaritza ustategien erregistroan izena emateko eskatzen diren baldintzak ez betetzeagatik, izen-emate hori nahitaezkoa denean.

6. Aurreko 5. zenbakiko b) eta c) letretan deskribatutako egoerei dagozkien bajak zuzendari nagusi eskudunaren ebazpen baten bidez onetsiko dira, interesdunari entzun ondoren.

10. artikulua. Nafarroako nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroan izena ematearen ondoriozko betebeharrak.

1. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroan izena emandako nekazaritzako elikagaien ekoizleek eta bitartekariak betebeharrak hauek izanen dituzte:

a) Erregistroari jakinaraztea hasieran jakinarazitako informazioari buruzko aldaketak, horiek erregistroan inskribatzeko, gertatzen direnetik hila beteko epean, eta jarduera eteten bada, partez edo osorik, eteten denetik.

b) Erregistroari urtero jakinaraztea aurreko urtean egindako eragiketen laburpena: nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren bidez merkaturatutako produktu motak eta kantitateak, izan zuzeneko salmentan, hurbileko salmen-

tan edo bietan; datak eta tokiak, eta zer bitartekariarekin izan dituzten merkataritza harremanak.

c) Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren bidez egindako merkaturatze jarduerari buruzko informazio guztia gutxienez lau urtez mantentzea, izan jarduera horiek zuzeneko salmentan, hurbileko salmentan edo bietan eginak. Informazioak bide horietan parte hartzeko baldintzak betetzen direla eta eragiketen trazabilitatea egiaztatzeko behar adina datu bildu behar ditu, hala nola produktuen merkaturatutako kantitateak, datak, saltokiak edo txikizkako zer merkataritza establezimendurekin egin diren eragiketak.

2. Erregistroan izena emandako operadoreek agintaritza eskudunak zehazten dituen kontrolak egin beharko dituzte eta horiek egiten lagundu beharko dute. Agintaritza eskudunak jarduera indarrean dagoen bitartean araudian ezarritako baldintzak betetzen dituela egiaztatzen duen dokumentazioa eskatzen ahalko du, baita kontrola gauzatzeko beharrezkotzat jotzen duen informazio gehigarria ere.

III. KAPITULUA

Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburrak identifikatzea eta logotipoak erabiltzeko arauak

11. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrak identifikatzea.

1. Nafarroako Gobernuak bereizgarri edo logotipo bat egiten du, nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroan izena emandako operadoreen eta produktuen identifikazioa eta informazioa errazteko. Bereizgarri hori lokaletako sarbideetan, errepideetan eta bidegurutzeetan edo inguruetan erabiltzen ahalko da, seinaleztatze-sistema baten bidez, indarrean dagoen araudian xedatutakoaren arabera.

2. Bereizgarria eskuragarri izanen da Nafarroako Gobernuaren webgunean, deskargatzeko, nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroan izena emandako operadoreentzat soilik.

3. Bereizgarria bateragarria izanen da lehendik dauden kalitate-markekin, hala nola jatorri-deiturekin, adierazpen geografiko babestuekin, ekoizpen ekologikoaren ziurtagiriekin edo artisau-elikagaiekin.

12. artikulua. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren logotipoa erabiltzeko arauak.

1. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburren erregistroan izena emanda duten operadoreek eta produktuek 11. artikuluan adierazitako bereizgarria edo logotipoa erabiltzen ahalko dute, hala nahi badute.

2. Logotipoa erabiltzea erabakitzen duten operadoreek honako hauetan erakusten ahalko dute: udal merkatuetan eta azoka txikietan, landa-turismoko edo nekazaritza-turismoko ostalari-tuetan, kontsumo taldeetan, txikizkako merkataritza-establezimenduetan, jatetxeetan edo ostalaritza-establezimenduetan, jantoki kolektiboetan, garraio agentzietan edo antzeko zerbitzuetan, eta merkataritza elektronikoko enpreetan, bai eta nekazaritzako ustiatze-girako sarbidean ere.

3. Operadoreek logotipoa erabiltzen ahalko dute, bakar-bakarrik, foru-lege honetan ezarritakoa betetzen duten nekazaritzako elikagaietan; horrek ez du galarazten hura betetzen ez duten produktuak aldi berean saltzea, baldin eta azken horiek ez badaude zuzeneko salmenta edo hurbileko salmenta gisa identifikatuta eta ez badiot nahasbiderik sortzen erosi behar dituenari.

4. Nekazaritzako elikagaien ontziek etiketa eduki behar badute eta operadoreak kanal laburren logotipoa erabiltzea aukeratzen badu, etiketetan txertatzen ahalko dute, alde batera utzi gabe etiketatzearen arloan informazio komertzialerako indarrean dagoen araudia.

5. Logotipoa erabiltzen duten txikizkako merkataritza-establezimenduek eta kontsumo taldeek, beren instalazioetako sarbidean adierazi beharko dute zer motatako nekazaritzako elikagaiak dituzten zuzeneko salmentan edo hurbileko salmentan. Era berean, azken kontsumitzaileak hala eskatzen badu, ekoizleei eta produktuen sorburu diren nekazaritza-ustiatze-girako buruzko informazioa eman beharko dute.

6. Logotipoa erabiltzen duten jatetxeen edo ostalaritza-establezimenduen, landa-turismoko edo nekazaritza-turismoko ostalari-tuetan eta jantoki kolektiboetan kasuan, kartan edo menuan adierazten ahalko dituzte zuzeneko salmentako edo hurbileko salmentako produktuak. Era berean, azken kontsumitzaileak hala eskatzen badu, informazioa eman beharko dute nekazaritzako elikagaien ekoizleei buruz eta produktuen jatorri diren nekazaritzako ustiatze-girako buruz.

7. Operadoreek nekazaritzako elikagaien ekoizpena merkataritza elektronikokoaren bidez saltzen dutenean, zuzeneko salmentaren edo hurbileko salmentaren logotipoa sartzen ahalko dute

web-orrietan, bai eta salmenta horren produktuetan ere.

8. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren bidez saltzeko sustapen ekintzak egiten badira, operadoreek dagokien logotipoa erakutsi beharko dute.

IV. KAPITULUA

Kontrolak, arau-hausteak eta zehapen-araubidea

13. artikulua. Kontrol ofiziala.

1. Foru-lege honek nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburrei buruz ezartzen dituen baldintzak betetzen direla egiaztatuko du gaian eskumena duen departamentuak; horrek ez ditu galaraziko elikagaien segurtasun eta kalitatearen, osasun publikoaren, merkataritzaren eta kontsumoaren arloko agintaritza eskudunek egiten dituzten kontrolak.

2. Gaian eskumena duen departamentuaren jarduerak kontrol ofizialeko izaera izanen dute. Kontrolak nekazaritza-ustiatze-girako eta nekazaritzako elikagaien sustapenaren arloan eskumena duen zerbitzuko langileek egiten dituzte, eta agintaritza-agentek izanen dira jarduera horiek egiten dituztenean.

3. Agintari eskudunek noiznahi egiten ahalko dituzte beharrezkotzat jotzen dituzten kontrolak eta ikuskapenak, foru-lege honetan eskatzen diren betebeharrak betetzen direla egiaztatzeko. Hala ere, kontrolak modu koordinatuan egiten dira, operadoreei, ahal den neurrian, kontrolik behin eta berriz edo beharrik gabe behin baino gehiagotan ez egiteko.

14. artikulua. zehapen-araubidea.

Foru-lege honetan araututako produktuen ekoizpenaren eta merkaturatzearen arloko arau-hausteak honako arau-hauste eta zehapenen araubide hauen arabera zehatuko dira:

a) Kontsumo arloko arau-hausteak zehatuko dira Kontsumitzaile eta Erabiltzaileen Defentsari buruzko ekainaren 20ko 7/2006 Foru Legearen IV. tituluan xedatutakoarekin bat etorruta.

b) Ekoizpenean abereen osasunaren eta higie-nearen arloko arau-hausteak zehatuko dira Nafarroako Abereen Osasunari buruzko azaroaren 16ko 11/2000 Foru Legearen VIII. kapituluan xedatutakoarekin bat etorruta.

c) Lehen mailako ekoizleen eta kontsumitzaileen artean txikizkako salmenta edo zuzeneko salmenta egiten duten establezimenduetako osasun- eta higie-ne-arloko arau-hausteak zehatuko

dira Elikagaien segurtasunari eta nutrizioari buruzko uztailaren 10eko 17/2011 Legearen IX. kapituluaren xedatutakoarekin bat etorrira.

Xedapen gehigarri bakarra. Osasun eta higie arloetako jardunbide egokien gidak egiteko epea.

Foru-lege honetako 6. artikuluan aurreikusitako osasun eta higie arloetako jardunbide egokien gidak egiteko epeari dagokionez, osasun eta landa-garapeneko agintari eskudunek idatziko dituzte foru-lege honek indarra hartu eta 18 hilabeteko epean.

Lehen xedapen iragankorra. Nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko Nafarroako kanal laburren erregistroa migratzea.

Azaroaren 12ko 107/2014 Foru Dekretuak arautzen duen Nafarroako zuzeneko salmentako nekazaritzako elikagaien operadoreen erroldan izena emanda duten nekazaritzako ustiatuek eta nekazaritzako elikagaien artisau enpresek Nafarroako nekazaritzako elikagaiak merkaturatzeko kanal laburren erregistroan izena ematen ahalko dute. Horretarako, izena emateko asmoa berariaz adierazten duen eskabide bat aurkeztu behar dute, informazio edo dokumentazio osagarriak aurkeztu beharrik gabe. Hala ere, izen-emate mantentzeko, 9. artikuluan xedatutakoaren arabera izen-emate eskaera bat formalizatu beharko dute, gehienez ere 6 hilabeteko epean, izen-ematearen jakinarazpenetik zenbatzen hasita.

Bigarren xedapen iragankorra. Azaroaren 12ko 107/2014 Foru Dekretuak arautzen duen Nekazaritzako elikagaiak zuzenean saltzen dituz-

ten operadoreen Nafarroako erroldaren indarraldia.

Nekazaritzako elikagaiak zuzenean saltzen dituzten operadoreen Nafarroako errolda, azaroaren 12ko 107/2014 Foru Dekretuak arautua, indarrean segituko du 6 hilabetez, foru-lege hau indarrean jartzen denetik aurrera.

Xedapen indargabetzailea. Indargabetutako arauak.

Foru-lege honek indarra hartzen duenean, lege honetan xedatutakoaren aurka doazen maila bereko edo beheragoko xedapen guztiak indarririk gabe utziko dira, eta, bereziki, Nafarroan nekazaritzako eta abeltzaintzako ustiatuei lotutako produktuen zuzeneko salmenta arautzen duen apirilaren 20ko 8/2010 Foru Legea eta foru-lege hori garatzen duen azaroaren 12ko 107/2014 Foru Dekretua, hori guztia arau honen bigarren xedapen iragankorrean jasotako aurreikuspenari kalterik egin gabe.

Azken xedapenetako lehena. Garatzeko ahalmena.

1. Nafarroako Gobernuari ahalmena ematen zaio arauen arabera gara ditzan nekazaritzako elikagaien kantitate txikiak merkaturatzeko osasun eta higie baldintzak egokitzeari buruz foru-lege honetan jasotako xedapenak.

2. Landa Garapenaren arloko departamentu eskuduneko titularrari ahalmena ematen zaio foru-lege hau garatu eta aplikatzeko beharrezkoak diren xedapen guztiak eman ditzan, aurreko puntuan xedatutakoa izan ezik.

Azken xedapenetako bigarrena. Indarra hartzea.

Foru-lege honek Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunean hartuko du indarra.

ERANSKINA

Nekazaritzako elikagaien kantitate txikiak merkaturatzeko osasun eta higie arloko jardunbide gokiaren giden gutxienezko edukia

Produktu edo produktu mota bakoitzerako onesten diren gida espezifikoek gutxienez honako eduki hau izanen dute:

1. Helburuak.

2. Gidaren aplikazio eremuan sartzen diren produktuak eta establezimenduak.

3. Produktuaren edo produktu motaren kantitate txikiak ezartzea.

4. Nekazaritzako elikagaiak kanal laburretan merkaturatzeko jarduerak egiten dituzten operadoreen betekizunak, betebeharrak eta erantzukizun orokorrak.

5. Nekazaritzako elikagaiak kanal laburretan merkaturatzeko jarduerak egiten dituzten operadoreen berariazko betekizunak, betebeharrak eta erantzukizunak.

6. Nekazaritzako elikagaiak kanal laburretan merkaturatzeko jarduerak egiten dituzten operadoreen establezimenduak eta instalazioak deklaratzeari buruzkoak.

7. Ekipamendurako, funtzionamendurako eta jardueretarako betekizunak eta baldintzak nekazaritzako elikagaiak kanal laburretan merkaturatzeko:

a) Establezimenduen kokapen eta sarbide baldintzak.

b) Lokalen diseinu eta azpiegitura baldintzak.

c) Parametro kritikoak zaintzeko ekipoen, tresnen eta gailuen baldintzak.

d) Mantentze-lan teknikoa.

e) Landutako produktuen eta prozesuen higie baldintzak.

f) Garbitzeko eta desinfektatzeko jardueren baldintzak.

g) Izurrien kontrola.

h) Hondakinen eta azpiproduktuen eta hondakin uren kudeaketa.

i) Uraren, aireztapenaren eta airearen kontrola.

j) Langileen higie eta prestakuntza.

k) Garraiobideen baldintzak.

B saila:
FORU LEGE PROPOSAMENAK

10-23/PRO-00002. Foru Lege proposamena, Nafarroako Abereen Osasunari buruzko azaroaren 16ko 11/2000 Foru Legea aldatzekoa.**AURKEZTUTAKO ZUZENKETAK**

Legebiltzarreko Erregelamenduko 130. artikuluan ezarritakoa betez, agintzen dut Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara daitezkeen Nafarroako Abereen Osasunari buruzko azaroaren 16ko 11/2000 Foru Legea aldatzeko Foru Lege proposamenari aurkezturiko zuzenketa. Proposamen hori 2023ko urtarrilaren 17ko 6. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen.

Iruñean, 2023ko otsailaren 22an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

1. ZUZENKETA**EH BILDU NAFARROA****TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

Artikulu bakarraren 1. apartatua, 28. artikulua-ren errubrika, aldatzeko zuzenketa. Hona testu berria:

«28. artikulua. Distantzia eta gehieneko ekoizpen-ahalmena

Zioak: 28. artikulua-ren errubrikaren testua hobetzea "gehieneko ekoizpen-ahalmena" erabilita "gehieneko neurriak" erabili beharrean.

2. ZUZENKETA**EH BILDU NAFARROA****TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

Artikulu bakarraren 1. apartatua, 28. artikulua-ren 1. paragrafoa, aldatzeko zuzenketa. Hona testu berria:

«1. Abeltzeki erregelamenduz ezartzen diren distantziak gordeko dituzte bai haien artean bai eta abere kontzentrazioetarako eta abeltzaintzaren arloko jardura agroindustrialetarako edo haiekin lotutakoetarako instalazioei begira ere.

Distantzia horiek zehazteko, kontuan hartuko dira inguruabar geografikoak eta abere espezieen ezaugarriak, gehieneko ekoizpen-ahalmena, ustiategiaren izaera intentsiboa edo estentsiboa eta arrisku epidemiologikoa».

Zioak: 28. artikulua-ren testua hobetzea, termino batzuk aldatuta eta ustiategiaren izaera intentsiboa edo estentsiboa aintzat hartuta abeltzaintzako ustiategiaren artean gorde beharreko distantziak erregelamendu bidez zehazteko irizpide gisa.

3. ZUZENKETA**EH BILDU NAFARROA****TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

Artikulu bakarraren 1. apartatua, 28. artikulua-ren 2. paragrafoa, aldatzeko zuzenketa. Hona testu berria:

«2. Abeltzekiatarako gehieneko ekoizpen-ahalmen batzuk ezartzen dira, ustiategi berrien edo orain daudenen handitzeen neurriak ez daitezkeen izan foru-lege honen 1. eranskinean ezartzen diren gehienekoak baino handiagoak».

Zioak: 28. artikulua-ren idazketa hobetzea.

4. ZUZENKETA**EH BILDU NAFARROA****TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

Artikulu bakarraren 1. apartatuari paragrafo bat, hirugarrena, gehitzeko zuzenketa. Hona testu berria:

«3. I. eranskinean adierazitako gehieneko ekoizpen-ahalmena aplikatzekoa izanen zaie bai abeltzeki berriei bai lehendik dauden abeltzeki handitzen direnean ere. Edonola ere, abeltzeki

ezin izanen da instalazioen aldaketarik edo ekoizpen-norabidearen aldaketarik egin, horiek gehieneko ahalmena handitzea ekartzen badute».

Zioak: Paragrafo honekin 28. artikulua idazketa hobetzen da.

5. ZUZENKETA

EH BILDU NAFARROA

TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

Artikulu bakarrari apartatu bat gehitzeko zuzenketa. Hona testu berria:

«54. artikulua aldatzen da apartatu berri bat gehituta. Hona testua:

“10. Hilabete baino gehiagoz % 1,5 eta % 2,99 bitarte gainditzea 1. eranskinean ezarritako gehieneko ugalketa-ahalmena kasuan kasuko animalia-espezierako, abeltegiak duen ingurumen-baimenaren arabera”».

Zioak: Egitate zigorgarrien tipifikazioaren barruan jaso behar da «ugalketa-ahalmenaren muga gainditzea», zeina abeltegi bakoitzerako ezartzen baita hura abian jartzea ahalbidetzen duen ingurumen-baimenean. Horretarako, muga horren gainditze-mailak ezartzen dira, arin, larri edo oso larritzat jotzeko.

6. ZUZENKETA

EH BILDU NAFARROA

TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

Artikulu bakarrari apartatu bat gehitzeko zuzenketa. Hona testu berria:

«55. artikulua aldatzen da apartatu berri bat gehituta. Hona testua:

“29. Hilabete baino gehiagoz % 3 eta % 6,99 bitarte gainditzea 1. eranskinean ezarritako gehieneko ugalketa-ahalmena kasuan kasuko animalia-espezierako, abeltegiak duen ingurumen-baimenaren arabera”».

Zioak: Egitate zigorgarrien tipifikazioaren barruan jaso behar da «ugalketa-ahalmenaren muga gainditzea», zeina abeltegi bakoitzerako ezartzen baita hura abian jartzea ahalbidetzen duen ingurumen-baimenean. Horretarako, muga horren gainditze-mailak ezartzen dira, arin, larri edo oso larritzat jotzeko.

7. ZUZENKETA

EH BILDU NAFARROA

TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

Artikulu bakarrari apartatu bat gehitzeko zuzenketa. Hona testu berria:

«55. artikulua aldatzen da apartatu berri bat gehituta. Hona testua:

“14. Hilabete baino gehiagoz % 7 edo gehiago gainditzea 1. eranskinean ezarritako gehieneko ugalketa-ahalmena kasuan kasuko animalia-espezierako, abeltegiak duen ingurumen-baimenaren arabera”».

Zioak: Egitate zigorgarrien tipifikazioaren barruan jaso behar da «ugalketa-ahalmenaren muga gainditzea», zeina abeltegi bakoitzerako ezartzen baita hura abian jartzea ahalbidetzen duen ingurumen-baimenean. Horretarako, muga horren gainditze-mailak ezartzen dira, arin, larri edo oso larritzat jotzeko.

8. ZUZENKETA

NAFARROAKO ALDERDI SOZIALISTA

ETA GEROA BAI

TALDE PARLAMENTARIOEK

ETA PODEMOS-AHAL DUGU

FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK

AURKEZTUA

Artikulu bakarraren laugarren puntua aldatzeko zuzenketa. Hona testua:

«Hirugarren xedapen iragankorra. Izapidetan dauden espedienteen ebazpena.

1. 2022ko apirilaren 6a baino lehen aurkeztutako behitegien —ustiategi berriak, egun dauden ustiategien aldaketa eta/edo handitzea edo orientazio zooteknikoaren aldaketak barne hartuta— baimenei dagozkien espedientei, administrazio-bidean ez bada horien gaineko ebazpen irmorik eman, behitegien oinarriko antolamendurako arauak ezartzen dituen abenduaren 27ko 1053/2022 Errege Dekretuaren lehen xedapen iragankorrean xedatutakoa aplikatuko zaie.

2. 2022ko apirilaren 6a baino beranduago aurkeztutako behitegien —ustiategi berriak, egun dauden ustiategien aldaketa eta/edo handitzea edo orientazio zooteknikoaren aldaketak barne hartuta— baimenei dagozkien espedientei, administrazio-bidean ez bada horien gaineko ebazpen irmorik eman, foru-lege honetan xedatutakoa aplikatuko zaie, eta, beraz, ezin izanen dituzte gaintu I. eranskinean finkatutako gehieneko neurriak».

Zioak: Testu horrekin, argi geratzen da izapide edo proiektu guztietan (ustiategi berriak, aldaketak edo ekoizpen-norabidearen aldaketak), eta ez ustiategi berrietan soilik, Abeltzaintza Zerbitzuak instalazioak egiaztatu eta horri dagokion amaierako baimena eman behar duela.

Ustiategi bat handitzeak, askotan, instalazioak aldatzea dakar, eta horrek nabarmen eraldatzen du ustiategiaren funtzionamendua. Egiaztatu behar da beti osasunari eta animalien ongizateari buruzko baldintza zooteknikoak betetzen direla, instalazioen egoera berrira egokituta, eta horretarako bisita bat egin behar da animalia berriak saritzeko eta abere-ekoizpenaren balizko handitzea egiteko baiezkoa emate aldera eta hura baimentzeko.

9. ZUZENKETA

NAVARRA SUMA

TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

Artikulu bakarreko laugarren apartatuari gehikuntza egiteko zuzenketa. 3. zenbaki bat gehitzen zaio hirugarren xedapen iragankorrari.

Hauxe da proposatzen dugun testua:

«3. 2022ko apirilaren 6a baino lehen aurkeztutako txerri-ustiategien baimenei dagozkien espedientei —administrazio-bidean ez bada horien gaineko ebazpen irmorik eman—, distantzietan dagokienez, txerri-ustiategi intentsiboen antolamenduari buruzko oinarrizko araudia ezartzen duen otsailaren 11ko 306/2020 Errege Dekretuan xedatutakoa aplikatuko zaie, harik eta 31/2019 Foru Dekretuaren IV. eranskina aldatu arte.

Zioak: 31/2019 Foru Dekretuaren IV. eranskina 324/2000 Errege Dekretuari lotzen zaio, zeina 306/2020 Errege Dekretuak indargabetu baitu. Beraz, agerikoa da aldatu behar dela.

Bien bitartean, araubide iragankor logikoa da txerri-ustiategi intentsiboen antolamenduari buruzko oinarrizko araudia ezartzen duen otsailaren 11ko 306/2020 Errege Dekretuari lotzea.

Arlo horretan eskumenen araubidea beherantz doa: Europa, Europar Batasuneko estatuak, eskualdeak.

Eta, gainera, araubide hori modu homogeenan aplikatu behar da lurralde nazional osoan, eta horrek interes orokorra bermatzen du.

Hori bera gertatzen da 306/2020 Errege Dekretuarekin, zeina gardentasun-printzipioa betetz onetsi baitzen (partaidetza publikoa eta informazioa erraztuta), proportzionaltasun-printzipiora egokituta (ez dago eskubideak gutxiago murrizten dituen bestelako alternatibarik, edo hartzaileei betebeharrak gutxiago ezartzen dienik), eta, azkenik, estatuko oinarrizko araudiaren izaera du (149.1 artikulua, 13., 16. eta 23. EE arauak). Izaera horrekin “Estatuari esleitzen dio eskumen eksklusiboa, hurrenez hurren, jarduera ekonomikoaren planifikazio orokorraren oinarriari eta koordinazioari, osasungintzaren oinarriari eta koordinazio orokorrari eta ingurumen-babeserako oinarrizko legediari dagokienez.”

Errege dekretu hori onesteko, autonomia-erki-degoei eta ukitutako sektoreen entitate ordezkariak kontsultatu zitzaizkien. Horrez gain, errege dekretu horrek men egin zion Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2015/1535 EB Zuzentarauan eskatzen diren arau eta erregelamendu teknikoaren arloko informazio-prozedurari. Eta Gobernuaren 50/1997 Legearen aurreikuspenak bete zituen, eta entzunaldia eta informazio publikoa eman zituen, APELen (39/2015 Legea) erregulazio onaren eta gardentasunaren printzipioen arabera.

Are gehiago, errege-dekretu horrek —oinarrizko araua denez—proposatzen ditu mikrobioen aurkako erresistentzien eta animalien gaixotasun kutsagarrien aurkako estrategia komunean laguntzen duten neurriak; estrategia hori Europar Batasunaren 2016/429 zenbakiko Erregelamenduan jasota dator; erantzuna ematen dio amoniako, nitrato eta bestelako atmosfera-kutsatzaileak murrizteko konpromisoei (2016/2284 Zuzentarra); erantzuna ematen dio berotegi-efektuko gasen isurpenen murrizketari (2018/842 EB erregelamendua); eta ekarpena egiten du bete daitezkeen 2018/842 (EB) Erregelamenduan —estatu kideek 2021etik 2030era bitartean berotegi-efektuko gasen isurietan egindako urteko murrizketa lotesleei buruzkoa— jasotako helburu klimatikoak, zeinak bat datozen Europako Kontseiluaren ondorioekin (2014ko urriaren 23an eta 24an), klimaren eta energiaren arloko 2030. urtera arteko jarduketa-esparruari buruzkoak.

10. ZUZENKETA**EH BILDU NAFARROA****TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

Artikulu bakarraren bosgarren apartatua aldatzeko zuzenketa. Hona testua:

«Hiru. I. eranskin berri bat gehitzen da, testu honekin:

1. eranskina
Abeltegien gehieneko ekoizpen-ahalmena
(AzLU edo toki kopuruaren arabera)

Ustiategiaren neurria	AzLU (1) / tokiak
Txerri-azienda	720 AzLU
Broiler oilaskoak eta hegaztiak oro har	204.000 toki
Arrautzetarako eta hazteko oiloak	204.000 toki
Ugalketarako oiloak eta haiek haztea	40.800 toki
Kanpora irteten diren hegaztiak	34.000 toki
Galeperrak	408.000 toki
Esnetarako behiak	850 AzLU
Haragitarako behiak (2)	850 AzLU
Esnetarako ardi eta ahuntzak	6.000 ugaltze-abere
Haragitarako ardi eta ahuntzak	8.000 ugaltze-abere
Zaldiak	850 AzLU
Untxiak	408 AzLU
Erleen kokalekua (3)	200 erlauntza
Espezie bat baino gehiago dituzten ustiategiak	850 AzLU

(1) AzLU. Koadro honetako AzLUak kalkulatzeko, aintzat hartuko dira 31/2019 Foru Dekretuaren 1. eranskineko AzLUen baliokidetzak

(2) Zezenketetarako azientaren ustiategiak barne

(3) Gehieneko neurriak erleen kokalekuenak dira, baina ustiategi berak kokaleku bat baino gehiago izan ditzake».

Zioak: Uste dugu egokiagoa dela abeltegien gehieneko ekoizpen-ahalmena mugatzea, halako moduz non legearen aldaketa baliatuko baita abeltegi guztien gehieneko muga zehazteko Nafarroan.

F saila:
GALDERAK

10-22/PES-00233. Galdera, 2022ko ekainaren 29an egindako kontu-hartzaitzaren txostenean, Efficold SA enpresari FFP2 maskarak erosteko espedienteari dagokionez, Kontu-hartzeko zuzendari nagusiaren iritzia aldatzeko arrazoiei buruzkoa.**FORU DIPUTAZIOAREN ERANTZUNA**

Legebiltzarreko Erregelamenduko 114.1 artikuluan ezarritakoa betez, agintzen dut Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin Cristina Ibarrola Guillén andreak egindako galderaren erantzuna, Foru Diputazioak emana, 2022ko ekainaren 29an egindako kontu-hartzaitzaren txostenean, Efficold SA enpresari FFP2 maskarak erosteko espedienteari dagokionez, Kontu-hartzeko zuzendari nagusiaren iritzia aldatzeko arrazoiei buruzkoa. Galdera 2022ko irailaren 12ko 99. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen.

Iruñean, 2022ko urriaren 3an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

ERANTZUNA

Navarra Suma talde parlamentarioari atxikitako foru parlamentari Cristina Ibarrola Guillén andreak idatzizko galdera egin du 2022ko irailaren 26an – Nafarroako Parlamentuko 4524 irteera-zenbakia, 10-22/PES-233–, jakiteko ea Kontu-hartzaitzako zuzendari nagusiak zer dela-eta aldatu zuen Efficold SA enpresari FFP2 maskarak erosteko espedientearen gaineko iritzia 2022ko ekainaren 29an egindako txostenean. Hona Ekonomia eta Ogasun Departamentuko kontseilariak ematen dion informazioa:

Auzi honetan honako hau garbi geratu behar da: ez da fiskalizatzen ari maskaren erosketa, 2020an egin eta ordaindu baitzen, larrialdiko prozedura batean; fiskalizazioaren xede den espediente, larrialdiko kontratazioaren araudiak ezarritakoaren arabera, erosketa horretarako egindako jarduketan onespenera da. Ez da erosketaren auditoria bat egiten ari; aitzitik, nolabait esateko, fiskalizatzen ari dira erosketa ontzat

eman ahal izateko kontratazio-organoak nahitaez eman behar dituen azalpenak eta justifikazioak.

Espediente honi aplikatzekoa zaion aurretiazko fiskalizazio-araubidearen arabera, maiatzaren 17ko 31/2010 Foru Dekretuaren bidez onetsi zen Barne Kontroleko Erregelamenduko 22.2 a) artikuluan aipatutako desadostasun-ebazpenari dagokio maiatzaren 9ko txostena. Txostenean jarduketan justifikazio-eza aipatzen da izapidea eteteko eragozpenaren arrazoi gisa, hau da: izapideak ezin du jarraitu harik eta aipatutako Barne Kontroleko Erregelamenduan aurreikusten den eran ebatzi arte, honako bi modu hauetakoren batean:

- Organo kudeatzaileak eragozpena onartzea; kasu horretan, Barne Kontroleko Erregelamenduen 21.4 artikulua ezartzen du atzemandako akatsak konpondu eta, hala badagokio, jarduketak berriz ere Kontu-hartzaitzara bidali beharko dituela.

- Organo kudeatzaileak ez onartzea. Hori gertatuz gero, Barne Kontroleko Erregelamenduen 22.2.b) artikulua ezartzen du organo kudeatzaileak espediente bidaliko diola Ekonomia eta Ogasun Departamentuari, Gobernuak aintzat hartu eta behin betiko ebazpena eman dezan.

Ekainaren 29ko txostenean aipatzen den bezala, lehen txostenaren datatik –maiatzak 9–, Nafarroako Osasun Zerbitzuak txosten tekniko eta juridiko bana egin zituen, biak 2022ko maiatzaren 26koak, desadostasun-ebazpena egin zen espedientearen edukia argitze aldera. Originalarekin alderatuta espedienteak zuen eduki hedatuari dagokionez, ekainaren 6an bilera bat izan genuen Ekonomia eta Ogasun Departamentuan –nik deitu nuen–, kontu-hartzaitzak desadostasun-ebazpenean adierazitako hutsuneak argitzeko asmoz; ebazpen horretan beharrezkoa jotzen zen

txostenak ere sartzea “egindako egintza administratiboen edukia mugatu eta kasuan kasuko erantzukizunak egozteko”. Biler horretan egon ziren Osasuneko kontseilaria, Osasun Departamentuko idazkari tekniko nagusia, Osasunbidea – Nafarroako Osasun Zerbitzuko Kudeaketa Ekonomikoko zuzendaria, Organismo horretako Araubide Juridikoko Zerbitzuko burua, Kontu-hartzaitzako zuzendari nagusia eta Ekonomia eta Ogasun Departamentuko idazkari nagusi teknikoak. Biler horretan adostu zen komunikazio-truke bat abiatzea Kontu-hartzaitzako Zuzendaritza Nagusiaren eta Nafarroako Osasun Zerbitzuko Kudeaketa Ekonomikoko Zuzendaritzarekin, egindako jarduketak argitze aldera; bertan, Kontu-hartzaitzako Zuzendaritza Nagusiak adierazi zuen zein kontu zehaztu behar ziren aipatutako hutsuneak konpontzeko. Biler hori egin zenetik egindako ekintzak bete-betean bat datoz Barne Kontroleko Erregelamenduaren 21.4 artikuluan aurreikusitako bidearekin.

Jarduketa horren legezkotasunaz haratago – Barne Kontroleko Erregelamenduan jasotako aurreikuspen bati dagokio–, nabarmendu behar da lotuta dagoela espedientearen edukian lortutako hobekuntzarekin, biler hori abiapuntu izan zuen prozesu horrek azaleratu baitzituen egindako jarduketei buruz eskatutako azalpenak eta justifikazioak, horrela Kontu-hartzaitzak aipatutako hutsuneak ezabatuta. Horrela egin izan ez balitz, Kontu-hartzaitzak adierazitako argibide-hutsune larriak izanen lituzkete onetsitako jarduketek.

Kontu-hartzaitzak maiz ematen du espedienteen hutsuneak zuzentzeko aholkularitza. Ekonomia eta Ogasun Departamentuaren egitura organikoak ezartzen duen Foru Dekretuaren 30. artikulua bere kontrol eginkizunekin zerikusia duten gaietan aholkularitza ematen die kontu-hartzaitza delegatuei. Kudeatzaileei abian diren espedienteen hutsuneen garrantziari buruzko orientazioa emateak hutsune horiek zuzentzeko aukera ematen die, eta hori jarduketa administratiboa hobetzeko bide bat da. Kontu-hartzaitzaren beste txosten bat egotea –aurreko beste baten desberdina– ez da irizpide-aldaketa bat, baizik eta Kontu-hartzaitzak egindako errekerimenduei erantzuteko egindako informazio-ekarpenen ondorioz administrazio-jardunean lortutako hobekuntzaren isla; hain zuzen, hori eskuarki egiten da Kontu-hartzaitzaren eta kudeaketaren maila gutietan.

Hasitako prozesuan zehar, egindako argibide-eskaerei erantzun zaie, eta horiek oinarri hartuta Kontu-hartzaitzako zuzendari nagusiak ezagutzen duzuen txostena egin du. Fiskalizazio-txosten horretan adierazten da emandako segidako argibi-

deak –ahulgune hori zuzentzera doaz– munta handiko informazio-piezak direla benetan egindako jarduketak zedarrizteko, eta horrek espedientearen eduki gehigarriaren izaera ematen die. Jakina, horrek emaitza desberdin bat eragiten du fiskalizaziorako, espedientea egindako ekarpenekin aldatu baitzen. Beraz, ez dago fiskalizazio-irizpidearen aldaketarik, aztergai den errealtate desberdin bat baizik, eta hori guztia Barne Kontroleko Erregelamenduan aurreikusitako mekanismo batekin bat.

Kontu-hartzaitza orokorraren 2022ko maiatzaren 9ko txostena egiteko urte eta erdi igartzeko arrazoiak, Kontu-hartzaitza Delegatuaren 2020ko azaroaren 25eko eteteko eragozpenaren ondoko lehen txostena baitzen.

Kontu-hartzaitza Delegatuak egindako eteteko eragozpenarekiko desadostasuna organo kudeatzaileak prestatu zuen urte horretako abenduaren 20an. Harrezkero, Kontu Hartzaitzako Zuzendaritza Nagusiak ebatzi behar zuen desadostasun hori, eta maiatzaren 9an egin zuen. Desadostasunaren ebazpena egiteko prozesua luzatzeko arrazoiak endogenoak eta antolakuntzakoak dira soilik, Kontu Hartzaitzako Zuzendaritza Nagusiarenak, espediente honetan ez baitzen izan dokumentu hori egiteko atzerapena justifikatzen zuen berariazko gertaerarik edo izapiderik. Atzerapena Zuzendaritza Nagusiak une bakoitzean bere eskumeneko gaien tratamenduari aplikatutako lehentasunen emaitza da. Lehentasun horien ondorioz, arreta handiagoa eskatzen zuten gaiak jorratzen ziren lehenbizi. Dokumentu hori egiteko presa eskasaren arrazoiak da, lehendabizi, fiskalizazio-prozesuaren xede zen espedientearen helburua bera: jada aipatu dudanez, material sanitarioaren erosketa hori ez zegoen desadostasuna ebaztearen zain, horretarako egindako jarduketan onespeneraren zain baizik. Maskarak jada erosita eta ordainduta zeuden, eta ez zegoen inolako jarduketarik fiskalizazio-prozesuaren emaitza baldintzatzen zuen administrazio-ebazpena hartzearen mende. Horri dagokionez, aipatu behar da maskaren fakturak 2020ko abuztutik abendura bitarte jaso zirela, biltegian sartu ahala; azken faktura 2021eko urtarrilaren 7an ordaindu zen, hura jaso eta 23 egunetara. Nabarmendu behar da Kontratuaren Foru Legeak behar izan duela kontratuaren ordainketa egitera faktura jaso eta 30 eguneko epean –maskarak erostea kontratua da–, eta larrialdiko jarduketak onartzea ez da horretarako betekizun. Gainera, martxoaren 18ko 1/2020 Foru lege-dekretuak salgaiak jaso aurretik ere ordainketak egitea ahalbidetzen du.

Bestalde, eta planteatutako desadostasuna ebazteko presa eskasarekin bat, aintzat hartu

behar da espediente hau fiskalizaziopean egona zela jada, eta gabeziatzat jo zuela erositako maskaren eta benetan egindakoaren arteko korrelaziorik eza. Halaber, aipatzen zuen maskaren prezioa –txostena egin zenean (2020ko azaroa)– gehiegizkoa zela, betiere merkatuak une horretan bizi zuen egoera ikusita, 2020ko azaroan, eta ez 2020ko abuztuan, maskarak erosteko erabakia hartu zenean. Bi gabezia horiek justifikatzen zuten eragozpena jartzea, baina kontuan hartu behar da –Kontu Hartzailletza Delegaturaren txostena ikusita– Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak funts publikoak bideratu zituela erakunde horren osasun-materialerako ohiko erabilera-zirkuituaren barruan zeuden maskara batzuk erostera. Kontu Hartzailletza Delegatuak hautemandako gabeziek –izapidetzea eteteko adina garrantzia eduki arren– ez zuten agerian uzten funts publikoen kudeaketan berehalako jarduera bat egitera behartzen zuen arriskurik.

Edonola ere, jakin badakit Administrazioak espedienteak ebazteko duen atzerapena ez dela –edozein izanda horren xedea edo izaera– zerbitzari publikoak harro sentitzeko moduko zerbit. Hala ere, uste dut zerbitzu horiek modu eraginkorrean ematea neurri handi batean hura egiteko azkartasunaren mende dagoela, eta batzuetan, horrek presa gutxiagoko jarduketak atzeratzea dakar, ondorioak hemen aipatutako atzerapenak edo antzekoak badira ere.

Hori guztia jakinarazten dizut, Nafarroako Parlamentuko Erregelamenduaren 194. artikuluan xedatutakoa betez.

Iruñean, 2022ko urriaren 3an.

Ekonomia eta Ogasuneko kontseilaria

Ekonomia eta Ogasun Departamentuko kontseilaria: Elma Saiz Delgado